

***Τραπεζική Χρηματοδότηση
και πώς επηρεάζεται
από το ποιοτικό
του Ορκιστού Έλεγκτή***

Σπουδαστής: Γ. Λαζαράκης

Εισηγητής : Ε. Σταθούκος

Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

Τμήμα Χρηματοοικονομικής και

Ελεγκτικής Επιστήμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ
Περίληψη	4
Πρόλογος	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ

1.1 Γενικά	6
1.2 Έννοια, ορισμός και περιεχόμενο της Ελεγκτικής	7
1.3 Ιστορική εξέλιξη της Ελεγκτικής	8
1.4 Η διάκριση (τα είδη) των ελέγχων	10
1.5 Η αναγκαιότητα του ελέγχου	11
1.6 Η χρησιμότητα του εξωτερικού ελέγχου	14
1.7 Το αντικείμενο του ελέγχου και της Ελεγκτικής	15
1.8 Το υποκείμενο του ελέγχου	15
1.9 Σκοποί του εξωτερικού ελέγχου	16
1.10 Εξωτερικός έλεγχος-Γενικές παρατηρήσεις	18
1.11 Σύνταξη εκθέσεων ελέγχου	19
1.12 Πιστοποιητικό ελέγχου	20
1.13 Στοπ στις πελατειακές σχέσεις Ορκωτών Λογιστών και εταιρειών	26
1.14 Την πίττα μοιράζονται 8 εταιρείες	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

2.1	Γενικά	29
2.2	Βραχυπρόθεσμη τραπεζική χρηματοδότηση	29
2.2.1	Χαρακτηριστικά των δανείων από εμπορικές τράπεζες	30
2.2.2	Μορφές δανείων	30
2.2.3	Μέγεθος πελατών	31
2.2.4	Λήξεις δανείων	32
2.2.5	Ασφάλειες τραπεζών	32
2.3	Μεσοπρόθεσμη τραπεζική χρηματοδότηση	33
2.4	Μακροπρόθεσμη τραπεζική χρηματοδότηση	35
2.4.1	Η άντληση των κεφαλαίων	36
2.5	Πληροφορίες δανειοδότησης	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

3.1	Εισαγωγή	40
3.2	Ευρήματα ερωτηματολογίου προσωπικής έρευνας	41
3.3	Ανάλυση ερωτηματολογίου- Γενικές παρατηρήσεις	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

4.1 Γενικά	46
4.2 Σφίγγει ο κλοιός από τις τράπεζες στις επιχειρήσεις	46
4.3 Γίνεται πράξη η διαφάνεια στο δανεισμό από τράπεζες	47
4.4 Κλειδί τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα	49
4.5 Πιέσεις από τους ευρωπαίους τραπεζίτες	50
4.6 Επιλογή τραπεζών	51
4.7 Η προσφορά από τις τράπεζες	53
4.8 Πως κυμαίνεται η ζήτηση	54
4.9 Τα επόμενα χρόνια	55
Επίλογος	57
Παράρτημα	58
-Υποδείγματα πιστοποιητικών	58
-Προσφερόμενα τραπεζικά προϊόντα	62
Alpha Bank	62
Γενική	65
Citibank	67
Euro bank Ergasias	68
Εμπορική	70
Nova Bank	70
Βιβλιογραφία	72

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αναζητώντας την χρησιμότητα του πιστοποιητικού του Ορκωτού Ελεγκτή για την τραπεζική χρηματοδότηση προσπαθούμε να την εντοπίσουμε διαμέσου αυτής της πτυχιακής εργασίας.

Η γενική αναφορά στην ελεγκτική και το πιστοποιητικό ελέγχου, αρχικά, καθώς και οι επιμέρους επισημάνσεις στην έννοια και το περιεχόμενο της ελεγκτικής, στην ιστορική « διαδρομή » της, στα είδη των ελέγχων προτρέπουν στην καλύτερη και ορθότερη προσέγγιση του θέματος.

Απαραίτητη εξίσου όμως και η αναφορά στην αναγκαιότητα του ελέγχου, στην χρησιμότητά του, στο αντικείμενό του, στο υποκείμενο καθώς και στους σκοπούς του.

Το πιστοποιητικό ελέγχου και η τραπεζική χρηματοδότηση, η αναφορά στις διάφορες μορφές και των δύο αυτών εννοιών, αποτελούν ιδιαίτερα σημεία του θέματος μας.

Καταλυτικό ρόλο, στην κατανόηση της σπουδαιότητας και χρησιμότητας του πιστοποιητικού στην τραπεζική χρηματοδότηση, έχουν τα ευρήματα της προσωπικής έρευνας στον τραπεζικό τομέα και τα χρήσιμα συμπεράσματα που βγήκαν μέσα από αυτή την έρευνα.

Τέλος, αναγκαία θεωρείται, η πληροφόρησή μας για τις **τελευταίες εξελίξεις στην ελεγκτική με έμφαση στην χρήση του πιστοποιητικού από τις τράπεζες**, αλλά και η αναφορά στα χρηματοδοτικά προγράμματα των τραπεζών.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αναμφισβήτητα, στην εκπόνηση κάθε είδους εργασίας απαιτείται κόπος και σαφέστατα αρκετή δουλειά, για να έχει αυτή τα επιθυμητά αποτελέσματα. Όπως σε κάθε εργασία, έτσι και σε αυτή υπήρξαν αρκετές δυσκολίες οι οποίες ξεπεράστηκαν, με τη βοήθεια της εμπειρίας μας από την Εμπορική Τράπεζα, και φθάσαμε σε αυτό το αποτέλεσμα.

Τίτλος της εργασίας είναι « Τραπεζική Χρηματοδότηση και πώς επηρεάζεται από το πιστοποιητικό Ορκωτού Ελεγκτή ». Ακούγοντας τον τίτλο, κυρίαρχο συναίσθημα είναι η αίσθηση της μη ολοκλήρωσής της. Με την σωστή οργάνωση και συνεργασία με τον εποπτεύοντα καθηγητή, θεωρούμε ότι την ολοκληρώσαμε σωστά και επιτυχημένα.

Η εργασία έχει χωριστεί σε τέσσερα (4) κεφάλαια:

- Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται εκτενής αναφορά στην Ελεγκτική και στο πιστοποιητικό ελέγχου.
- Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφέρονται στοιχεία για την τραπεζική χρηματοδότηση και τις διάφορες μορφές της.
- Το τρίτο κεφάλαιο, και ίσως το σπουδαιότερο στην δομή και κατανόηση της εργασίας αυτής, αποτελεί την σύνδεση μεταξύ του πιστοποιητικού του Ορκωτού Ελεγκτή και της τραπεζικής χρηματοδότησης, με βάση ερωτηματολόγιο που υποβλήθηκε σε στελέχη τραπεζών.
- Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο, αναφέρονται οι τελευταίες εξελίξεις στην Ελεγκτική με έμφαση στη χρήση του πιστοποιητικού από τις τράπεζες.

Αφού αναφέραμε συνοπτικά λοιπόν την παραπάνω δομή της πτυχιακής μας εργασίας, μπορούμε να τονίσουμε το μέγεθος της ωφέλειας του πιστοποιητικού του Ορκωτού Ελεγκτή στην όλη διαδικασία της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα και είμαστε έτοιμοι να την «αναπτύξουμε» σιγά-σιγά...

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ

1.1 ΓΕΝΙΚΑ

Μέσα στην πολύπλοκη και ραγδαίως εξελισσόμενη σημερινή οικονομική πραγματικότητα, ο ρόλος του Ελεγκτή αποκτά μια συνεχώς αυξανόμενη σημασία. Ο έλεγχος των μεγάλων οικονομικών μονάδων, που συγκεντρώνουν συνήθως αξιόλογο πλούτο, ο οποίος είναι κτήμα ενός ευρύτερου φάσματος κοινωνικών τάξεων, καθίσταται σήμερα όλο και πιο επιτακτικός. Ο πειρασμός για ατασθαλίες, καταχρήσεις, απόκρυψη στοιχείων και άλλες διαχειριστικές ανωμαλίες, προκειμένου να προσποριστούν διάφορα ατομικά οικονομικά οφέλη, είναι μεγάλος. Παράλληλα, η ανάγκη για να διασαφηνιστούν πλήρως οι δραστηριότητες της επιχείρησης, επιβάλλει τον έλεγχο από τους Ορκωτούς Ελεγκτές και μάλιστα μέσα από τις νέες κατευθυντήριες γραμμές που χαράσσονται πάνω στα Πρότυπα Ελεγκτικής. Φυσικά μεγάλη σημασία πρέπει να δώσουμε στον ακριβή καθορισμό των κριτηρίων μέσα από τα οποία ασκείται ο έλεγχος, ανάλογα βέβαια με το συγκεκριμένο περιβάλλον της κάθε επιχείρησης και τη " φιλοσοφία " που οριοθετεί την έκταση και το βάθος του κάθε συγκεκριμένου ελέγχου. Δεν θα πρέπει επίσης να αγνοηθεί και η νομική ευθύνη που απορρέει από την υπογραφή των εκθέσεων ελέγχου, καθώς και η επιλογή των κατάλληλων αποδεικτικών στοιχείων, πάνω στα οποία θα στηριχθεί ο έλεγχος, συνήθως μέσα από τη χρήση μεθόδων στατιστικής δειγματοληψίας και διερεύνηση των δυνατοτήτων για ηλεκτρονική επεξεργασία των διαφόρων δεδομένων.¹

¹ Βλέπε «Ελεγκτική», Τσακλιόγκανος Α. Άγγελος, σελ. 7

1.2 ΕΝΝΟΙΑ, ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

Η έννοια του ελέγχου στις επιχειρήσεις έχει διπλή σημασία, ως προς το υποκείμενο του ελέγχου, δηλαδή το πρόσωπο που διενεργεί τον έλεγχο. Διακρίνεται στον εσωτερικό έλεγχο, δηλαδή στον έλεγχο που ασκείται από άτομα που ανήκουν στα τμήματα της επιχείρησης, και στον εξωτερικό έλεγχο, που ασκείται από άτομα ξένα και ανεξάρτητα από τον συγκεκριμένο οικονομικό οργανισμό, τον οποίο καλούνται να ελέγξουν. Ακόμα, για να οριοθετήσουμε καλύτερα την έννοια, πρέπει να τονίσουμε ότι αυτή περιλαμβάνει και το αντικείμενο του ελέγχου, δηλαδή το τι ελέγχεται και γιατί και ακόμα ποιοι σκοποί επιδιώκονται με τον έλεγχο, ενώ δεν πρέπει να αγνοούνται και οι συγκεκριμένες ελεγκτικές διαδικασίες (ή τεχνικές του ελέγχου) που κάθε φορά ακολουθούνται, δηλαδή το πώς διενεργείται ο έλεγχος.

Ένας συνοπτικός και περιεκτικός ορισμός της Ελεγκτικής, θα μπορούσε να είναι ο εξής: « Ελεγκτική είναι σύνολο κανόνων, αρχών και ενεργειών, με βάση τις οποίες διενεργείται κάθε Λογιστικό-διαχειριστικός έλεγχος με σκοπό τη διατύπωση αιτιολογημένων συμπερασμάτων σχετικά με κάποια οικονομική διαχείριση»¹. Ένας άλλος ορισμός, που παρουσιάζεται στη σχετική βιβλιογραφία, είναι: « Ελεγκτική των επιχειρήσεων είναι σύνολο λογιστικών και οικονομοτεχνικών ενεργειών, που έχουν ως σκοπό την εξακρίβωση θεμάτων αναγομένων στη συναλλακτική και λειτουργική δράση των επιχειρήσεων »². Κατά τον ίδιο ορισμό, «η (Εφαρμοσμένη Φορολογική) Ελεγκτική μας ενδιαφέρει από την άποψη αποδείξεων, η οποία ανάλογα με τον αντικειμενικό της σκοπό, είναι δυνατόν να χωριστεί σε δυο γενικές

¹ Βλέπε Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, Σεμινάρια Ελεγκτικής, Εισηγητής Αλέξης Αστρίτης, σελ. 3

² Βλέπε Τερζάκη Εμμ. Γεωργίου, Εφαρμοσμένη Φορολογική Ελεγκτική των Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιχειρήσεων, σελ. 13

κατηγορίες: α) σε Ελεγκτική της χρηματικής διαχείρισης και β) σε Ελεγκτική των οικονομικών αποτελεσμάτων»¹.

Μια διαφορετική προσέγγιση, που αφορά τους στόχους, την οργάνωση και τη διεξαγωγή του επιθεωρησιακού ελέγχου σε μια οικονομική μονάδα, υπογραμμίζει: « Με τον έλεγχο, ανιχνεύονται οι ενδεχόμενες επικίνδυνες ελλείψεις, εντοπίζονται σημεία που προσφέρουν δυνατότητες μελλοντικής επεκτάσεως, εξουδετερώνονται οι σπατάλες και περιορίζονται οι δαπάνες, διαπιστώνεται αν η παραγωγική δραστηριότητα ανταποκρίνεται προς τα προκαθορισμένα standards παραγωγής, αξιολογούνται τα εφαρμοζόμενα συστήματα ελέγχου, εξασφαλίζεται η προσαρμογή της παραγωγικής διαδικασίας και των εργασιακών μεθόδων προς τον επιδιωκόμενο στόχο, ελέγχονται τα διάφορα προγράμματα εργασίας και οι στόχοι τους, μελετώνται καινούργιες ιδέες, καινούργιες δυνατότητες αναπτύξεως, καινούργιοι τύποι τεχνικού εξοπλισμού. Κοντολογίς, με την επιθεώρηση και τον έλεγχο εξακριβώνεται αν η επιχειρησιακή μονάδα λειτουργεί στο επιθυμητό επίπεδο αποδοτικότητας»².

1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

Η αναγκαιότητα της επισκόπησης των καθημερινών οικονομικών συναλλαγών και η εξασφάλιση της διαφάνειας στη διαχείριση των Δημοσίων Χρημάτων φαίνεται ότι οδήγησαν στην αρχική θεσμοθέτηση του Ελέγχου. Σχετικές γραπτές μαρτυρίες για την ύπαρξη εμπορικών νόμων και λογιστικών εκθέσεων συναντάμε από το 3000 π.Χ στους Νινευίτες της αρχαίας Βαβυλώνας. Στην αρχαία Αίγυπτο, οι Φαραώ φορολογούσαν κυρίως τις συγκομιδές των σιτηρών, και για το λόγο αυτό θεσπίστηκε το αξίωμα των « Επιστατών » για τα σιτηρά. Στην αρχαία Αθήνα, πριν από το 300 π.Χ., είχε δημιουργηθεί το Συνέδριο των « Λογιστών » ως θεσμός για την επιτήρηση των Οικονομικών του Κράτους. Ακόμα, υπήρχαν οι « Εύθυνοι », οι οποίοι μαζί με

¹ Του ιδίου, σελ. 45

² Βλέπε William Leonard, «Έλεγχος της Επιχειρήσεως», Εκδόσεις Hellenews, σελ 5

τους « Λογιστές » έλεγχαν τους « Λογαριασμούς Διαχειρίσεως » των αρχόντων που αποχωρούσαν από τα δημόσια αξιώματα. Στην υπόλοιπη αρχαία Ελλάδα συναντάμε τους « Εξεταστές », τους « Συνηγόρους », τους « Δοκημαστήριους », τους « Αρχησκόπους », τους « Κατόπτους », τους « Απολόγους », οι οποίοι ήταν επιφορτισμένοι με διάφορες ελεγκτικές αρμοδιότητες. Αργότερα, στην αρχαία Ρώμη, υπήρχαν οι « Ύπατοι », οι « Κήνσορες », οι « Τιμητές », οι « Ταμίες », οι οποίοι ήταν υποχρεωμένοι να υποβάλλουν εκθέσεις στη Σύγκλητο για τη διαχείριση του Δημοσίου Χρήματος. Κατά τον Μεσαίωνα δεν υπάρχουν ενδιαφέροντα στοιχεία γύρω από την Ελεγκτική. Στις αρχές της Αναγέννησης βρίσκουμε ίχνη σοβαρού ελέγχου. Συγκεκριμένα, στην πατρίδα της Λογιστικής, την Ιταλία, κατά τις αρχές του 16^{ου} αιώνα η πόλη της Πίζας είχε τον επίσημο Ελεγκτή της.

Ο όρος Auditors (Ελεγκτές) πρωτοεμφανίζεται επίσημα στην Αγγλία το 1285 σε σχετικό διάταγμα του Εδουάρδου του Ά'. Το διάταγμα αυτό όριζε ότι όλοι οι διαχειριστές του δημοσίου χρήματος θα ελέγχονταν από τους Auditors. Η πρώτη επίσημη « Ένωση Επαγγελματιών Ελεγκτών » εμφανίστηκε στη Βενετία το 1581 και είχε τον τίτλο « Collegio dei Raxonati ». Πολύ αργότερα εμφανίζονται τέτοιες ενώσεις στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και στις Η.Π.Α.

Στην Ελλάδα η αρχική μέριμνα για την ίδρυση οργανωμένου σώματος Ελεγκτών λήφθηκε αρχικά με το νόμο 5076/1931. Τελικά η υλοποίηση των παραπάνω εξαγγελιών έγινε το 1955, οπότε με το Ν.Δ. 3329/1955 ιδρύθηκε το « Σώμα Ορκωτών Λογιστών » (ΣΟΛ), που αργότερα, συγκεκριμένα το 1992, μετονομάστηκε σε ΣΟΕ (Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών) του οποίου το θεσμικό πλαίσιο αποτελείται από 24 άρθρα¹. Με το Π.Δ 226/92 πραγματοποιήθηκε η απελευθέρωση του επαγγέλματος των Ορκωτών Ελεγκτών.

Σύμφωνα με τους αντικειμενικούς ερευνητές γέννησης, εξέλιξης και εδραίωσης του θεσμού των Ελεγκτών, αυτός υπήρξε προϊόν του συγκεκριμένου κοινωνικο-οικονομικού συστήματος, το οποίο κάθε φορά επικρατούσε. Κατά συνέπεια, η αυξητική πορεία των υποχρεώσεων και των

¹ Βλέπε «Ελεγκτική, Θεωρία και Πρακτική», Κάντζου Κων., MBA, Ph.D, σελ. 452-461

αρμοδιοτήτων των Ελεγκτών ευθυγραμμίστηκε απόλυτα με τη διαχρονική τεχνο-οικονομική μετεξέλιξη του συστήματος αυτού.

1.4 Η ΔΙΑΚΡΙΣΗ (ΤΑ ΕΙΔΗ) ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

Η γενικότητα των όρων « έλεγχος » και « ελεγκτική » μπορεί να διασαφηνιστεί και να γίνει πιο συγκεκριμένη στα πλαίσια της λειτουργίας των διαφόρων οικονομικών μονάδων με την κατάταξη των ελέγχων σε κατηγορίες. Η κατάταξη αυτή γίνεται βέβαια με βάση κάποια συγκεκριμένα κριτήρια. Έτσι οι επικεφαλής των επιχειρήσεων υποβοηθούνται σημαντικά στο να προσεγγίσουν και να αξιολογήσουν τα είδη των ελέγχων και να διατάξουν τη διενέργεια εκείνων των ελέγχων που αρμόζουν στη φύση, στις ιδιαιτερότητες και στις επιλεγμένες προτεραιότητες της διαχείρισης ενός οικονομικού οργανισμού. Κατά τον ορκωτό λογιστή Αλ. Αστρίτη, στις σημειώσεις του για τα « Σεμινάρια Ελεγκτικής » του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, υπάρχουν τα παρακάτω είδη ελέγχων¹:

1. Ανάλογα με την έκτασή τους, οι έλεγχοι διακρίνονται σε:

Α)Γενικούς, που επεκτείνονται σε ολόκληρη τη διαχείριση μιας δοσμένης χρονικής περιόδου (π.χ ετήσιος έλεγχος Ισολογισμού και Αποτελεσμάτων Χρήσης).

Β)Ειδικούς, που έχουν ως αντικείμενο ένα συγκεκριμένο τομέα ή θέμα (π.χ έλεγχος αποθεμάτων, επισφάλειας πελατών κλπ.).

2. Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, οι έλεγχοι διακρίνονται σε:

Α)Προληπτικούς, που διενεργούνται κατά την εκτέλεση της οικονομικής συναλλαγής και έχουν σκοπό να προλάβουν τα πιθανά λάθη.

Β)Κατασταλτικούς, που διενεργούνται εκ των υστέρων και αποβλέπουν στην αποκάλυψη λαθών ή παραλείψεων και ανωμαλιών.

¹ Βλέπε Ελεγκτική, Τσαγκλάγκανος Α. Άγγελος, σελ. 11

3. Ανάλογα με τη διάρκεια τους, οι έλεγχοι διακρίνονται σε :

A) Μόνιμους ή διαρκείς, που διενεργούνται συνέχεια και κατά ολόκληρη τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης.

B) Τακτικούς ή περιοδικούς, που δεν είναι μεν συνεχείς, αλλά διενεργούνται κατά τακτικές χρονικές περιόδους (ετήσιοι, τριμηνιαίοι κλπ.).

Γ) Έκτακτους ή περιπτωσιακούς, που διενεργούνται σε έκτακτες περιπτώσεις για ειδικούς λόγους (π.χ υπόνοιες για κατάχρηση κλπ.).

4. Ανάλογα με το πρόσωπο του ελεγκτή, διακρίνονται σε:

A) Εσωτερικούς, που οργανώνονται από την ίδια την οικονομική μονάδα και διενεργούνται από πρόσωπα εξαρτημένα από αυτήν.

B) Εξωτερικούς, που διενεργούνται από ειδικούς επαγγελματίες ελεγκτές, οι οποίοι δεν πρέπει να έχουν καμία σχέση ή εξάρτηση από την ελεγχόμενη οικονομική μονάδα.

Στην καθημερινή πραγματικότητα διαφόρων οικονομικών μονάδων τα παραπάνω είδη ελέγχων δεν είναι ξεκομμένα μεταξύ τους. Συνήθως συνδυάζονται και αλληλοσυμπληρώνονται, με απώτερο σκοπό ο (συνολικός) έλεγχος να είναι περισσότερο αποτελεσματικός και τα συμπεράσματα που θα εξαχθούν να είναι αρκούντως αιτιολογημένα και τεκμηριωμένα.

Πάντως, οι δύο κυριότερες κατηγορίες ελέγχων, που αποτελούν και το βασικό σημείο αναφοράς της ελεγκτικής διαδικασίας, είναι ο **εσωτερικός** και ο **εξωτερικός** έλεγχος.

1.5 Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Μέσα στο σημερινό ευμετάβλητο και διαρκώς εξελισσόμενο επιχειρησιακό περιβάλλον, τα διευθύνοντα στελέχη, που επιφορτίζονται συνήθως με αυξημένες αρμοδιότητες, πρέπει να λαμβάνουν έγκαιρα τις αναγκαίες αποφάσεις που θα καθορίσουν τη μελλοντική πορεία της επιχείρησής τους. Η λήψη αυτών των κρίσιμων αποφάσεων προϋποθέτει την

ορθολογική εκτίμηση όλων των αντικειμενικών δεδομένων της επιχείρησης στην κατάλληλη χρονική στιγμή. Υπό το πρίσμα, λοιπόν, της στάθμισης των εσωτερικών δυνατοτήτων της επιχείρησης, έχει μεγάλη σημασία ο εσωτερικός έλεγχος. Έτσι, μπορεί να χαραχθεί ασφαλέστερα η στρατηγική ανάπτυξης και επέκτασης της οικονομικής μονάδας. Ακόμα, με τον εσωτερικό έλεγχο, μπορούν να προληφθούν ή πιθανόν και να επανορθωθούν διαχειριστικές ή άλλου είδους ανωμαλίες και ατασθαλίες, πριν αυτές δουν το φως της δημοσιότητας, πράγμα που θα είχε σοβαρές συνέπειες στην καλή φήμη της επιχείρησης. Επίσης, με την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου είναι δυνατός ο ακριβοδίκαιος καταλογισμός των ευθυνών από τα ανώτατα διοικητικά κλιμάκια, αφού « καμιά διαχειριστική πράξη και λογιστική καταχώρηση δεν επιτρέπεται να ολοκληρώνεται από έναν μόνο υπάλληλο, αλλά η εργασία κάθε υπαλλήλου πρέπει να συμπληρώνει οπωσδήποτε την εργασία τουλάχιστον ενός άλλου και να ελέγχεται από κάποιον τρίτο (εσωτερικός ελεγκτής ή εποπτεύων προϊστάμενος)»¹. Έτσι, με τις υποδείξεις του εσωτερικού ελεγκτή, μπορεί να επισημανθεί το κύκλωμα των υπαλλήλων που έχουν επωμισθεί τις ευθύνες κάθε μιας συγκεκριμένης πράξης. Με τον τρόπο αυτό θα καταπολεμηθούν οι εκδηλώσεις αναρμοδιότητας και ευθυνοφοβίας των υπαλλήλων, όταν θα απαιτηθούν οι ανάλογες εξηγήσεις.

Για την κατανόηση του εξωτερικού ελέγχου, ο ορκωτός λογιστής Αλ. Αστρίτης στα « Σεμινάρια Ελεγκτικής » του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας υποστηρίζει ότι πρέπει πρώτα να διερευνήσουμε ποιους ενδιαφέρει ο εξωτερικός έλεγχος, τόσο από ιδιωτικο-οικονομική όσο και από κοινωνικο-οικονομική άποψη.

Από ιδιωτικο-οικονομική άποψη, έχουμε μια μικροοικονομική θεώρηση της οικονομικής μονάδας, και από τη θέση αυτή για τον εξωτερικό έλεγχο ενδιαφέρονται τόσο οι εργαζόμενοι μέσα στους κόλπους της εταιρείας, όσο και το υπόλοιπο συναλλακτικό κοινό. Πιο συγκεκριμένα ενδιαφέρονται:

1. Οι διοικούντες και διευθύνοντες την οικονομική μονάδα, προκειμένου να την διασφαλίσουν ηθικά και νομικά από τον κίνδυνο να λογοδοτήσουν για λάθη, παραλείψεις ή διαχειριστικές ανωμαλίες των υφισταμένων τους.

¹ Βλέπε Ελεγκτική, Τσαγκιλάγκανος Α. Άγγελος, σελ. 12

2. Οι μέτοχοι και όλοι όσοι επενδύουν κεφάλαια στην επιχείρηση, για να διασφαλίσουν τα βραχυχρόνια και μακροχρόνια συμφέροντά τους, μέσα από μια ομαλή πορεία της επιχείρησης, η οποία θα καθιστούσε δυνατή τη μεγιστοποίηση των αποδοχών τους. Επιπρόσθετα, ο εξωτερικός έλεγχος θα καταδείξει την αποτελεσματικότητα της Διοίκησης της οικονομικής μονάδας και την ανάγκη ή όχι πλαισίωσης των διοικούντων με την κατάλληλη τεχνοδομή.

3. Οι Τράπεζες, οι πιστωτές και οι κάθε μορφής δανειστές της επιχείρησης, προκειμένου να διαπιστωθεί αν γίνεται συνετή χρήση των κεφαλαίων που εμπιστεύθηκαν στην επιχείρηση, αν θα πρέπει να συνεχισθεί ή να διακοπεί η παροχή κεφαλαίων προς αυτήν, αν διασφαλίζεται επαρκώς η προοπτική επιστροφής των παρεχομένων κεφαλαίων με τον συμφωνημένο τόκο

4. Κάθε λογής συναλλασσόμενοι με την επιχείρηση, για να διευκρινίσουν αν θα είναι επωφελής η συνέχιση των δοσοληψιών τους μ'αυτήν, αν θα περατωθούν αισίως διάφορες εκκρεμείς υποθέσεις τους, αν θα πρέπει να δώσουν πίστωση χρόνου και ευκαιριών σε περίπτωση που ανειλημμένες υποχρεώσεις της επιχείρησης προς αυτούς δεν εκτελούνται προσωρινά.

5. Το εργατοϋπαλληλικό δυναμικό και το μέσο και ανώτερο προσωπικό της επιχείρησης. Αυτοί, με την εικόνα που θα παρουσιάσει ο εξωτερικός έλεγχος, πρέπει να σταθμίσουν κατά πόσο θα μπορούν να ταυτίζουν τη μελλοντική τους επαγγελματική εξέλιξη με τη συγκεκριμένη επιχείρηση. Έτσι θα προσαρμόσουν ανάλογα τις οικονομικές τους διεκδικήσεις, θα κρίνουν κατά πόσο θα ικανοποιηθούν οι ανάγκες τους για κοινωνική καταξίωση και αυτοπραγμάτωση, θα ενεργοποιηθούν ανάλογα μέσα στα κέντρα λήψης των αποφάσεων που τους αφορούν.

Η συνεχής ενοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων πολλών κλάδων σε μεγαλύτερους και πιο εύρωστους οικονομικούς σχηματισμούς είχε ως αποτέλεσμα τη συγκέντρωση τεραστίων ποσών κεφαλαίων στα χέρια μιας μικρής μειοψηφίας μετόχων οι οποίοι διοικούν συνήθως τις μεγάλες επιχειρήσεις. Είναι φυσικό, λοιπόν, να είναι μεγάλος ο πειρασμός για καταχρήσεις και παράνομη ιδιοποίηση κεφαλαίων. Μόνο ένας λεπτομερής και εμπειριστατωμένος εξωτερικός έλεγχος μπορεί να σταθεί εμπόδιο στην

απληστία πιθανών καταχραστών. Αλλά και το κράτος, με τη νομοθεσία του και τη συστηματική τάση του για παρεμβατισμό στο χώρο δράσης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, ενδιαφέρεται ζωηρά για την ύπαρξη αξιόπιστου και κατατοπιστικού εξωτερικού ελέγχου.

Τέλος, στις ατομικές και μικρού μεγέθους επιχειρήσεις, η προσυπογραφή των στοιχείων τους από τον εξωτερικό έλεγχο αποτελεί το καλύτερο πιστοποιητικό εγκυρότητας και αξιοπιστίας προς το συναλλασσόμενο κοινό.

1.6 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Το κόστος του εξωτερικού ελέγχου είναι συνήθως αρκετά υψηλό για την ελεγχόμενη επιχείρηση. Εκτός από τις αμοιβές των ελεγκτών, η επιχείρηση επιβαρύνεται με το κόστος των υπηρεσιών που προσφέρει το προσωπικό της στον ελεγκτή. Ποια είναι όμως τα οφέλη που αποκομίζει η επιχείρηση από τον εξωτερικό έλεγχο ώστε να δικαιολογεί το υψηλό κόστος του;

Η επιχείρηση ωφελείται πολλαπλώς από τον εξωτερικό έλεγχο, καθώς:

A) Εξασφαλίζεται η συνεχής βελτίωση του λογιστικού της συστήματος

B) Βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου της, καθώς αξιολογείται από ανεξάρτητο ελεγκτή

Γ) Αποκτούν νομιμότητα οι λογιστικές καταστάσεις της

Δ) Αυξάνεται η εγκυρότητα και η πληρότητα των δημοσιευμένων λογιστικών καταστάσεων όταν συνοδεύονται από το πιστοποιητικό ελέγχου

E) Διευκολύνεται η εκ μέρους της άντληση κεφαλαίων αφού ο σωστά πληροφορημένος επενδυτής αντιμετωπίζει μικρότερο κίνδυνο

Z) Διευκολύνεται η διενέργεια του φορολογικού ελέγχου των βιβλίων της επειδή ο εφοριακός- ελεγκτής περιορίζει την έκταση και το χρόνο του ελέγχου του, όταν γνωρίζει ότι έχει προηγηθεί ο εξωτερικός ελεγκτής

H) Ενισχύεται ή αποδυναμώνεται η θέση των οικονομικών στελεχών της έναντι των μετόχων ανάλογα με τα πορίσματα του ελέγχου.

1.7 ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

Για τον ελεγκτή προσωπικά σκοπός του ελέγχου είναι η διαμόρφωση γνώμης αναφορικά με την ορθή ή μη παρουσίαση της χρηματοοικονομικής θέσης¹ και των αποτελεσμάτων χρήσεως² της ελεγχόμενης μονάδας στις αντίστοιχες λογιστικές καταστάσεις, σύμφωνα με τις γενικώς παραδεκτές λογιστικές αρχές. Αλλά και κατά την γενικώς παραδεκτή αντίληψη, ο έλεγχος που διενεργείται από τους ορκωτούς ελεγκτές έχει ως επί το πλείστον στόχο την διαπίστωση της ορθής, σύμφωνα με τις γενικώς παραδεκτές λογιστικές αρχές, παρουσίασης της χρηματοοικονομικής θέσης, δηλαδή την περιουσιακή και κεφαλαιακή (πηγές) διάρθρωση της μονάδας στην αναφερόμενη ημερομηνία, καθώς και τις μεταβολές τούτης ως αποτέλεσμα της δραστηριοποίησής της, κατά τη διαρρέυσασα περίοδο αλλά και άλλων ενεργειών, π.χ. χρηματοδότησης κ.λ.π.

Πιο συγκεκριμένα, το αντικείμενο του ελέγχου στα πλαίσια της χρηματοοικονομικής ελεγκτικής είναι κατά κύριο λόγο ο τρόπος και η αξιοπιστία της μέτρησης και παρουσίασης των χρηματοοικονομικών μεγεθών που συνιστούν την εικόνα μιας οικονομικής μονάδας. Πιο απλά, θα μπορούσαμε να πούμε ότι επαληθεύεται ο απολογισμός (αναφορά) των υπευθύνων να δώσουν λογαριασμό στους έχοντες έννομο συμφέρον γ' αυτό. Στα πλαίσια αυτά ελέγχεται, αναγκαστικά, το (λογιστικό) σύστημα, βάσει του οποίου γίνεται η αρχική μέτρηση και αναφορά, καθώς επίσης και η οργάνωση της μονάδας, οι αρχές λειτουργίας της και η επάρκεια εμπλεκόμενων και παραπλήσιων του λογιστικού συστήματος συστημάτων.

1.8 ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ως υποκείμενο του ελέγχου μπορούμε να θεωρήσουμε τον Ελεγκτή, δηλαδή το πρόσωπο που καταστρώνει, προγραμματίζει και τελικά διενεργεί

¹ Δηλαδή της ορθότητας ή μη των στοιχείων του Ισολογισμού

² Δηλαδή της ορθής απεικόνισης και υπολογισμού των εσόδων-εξόδων

την όλη Ελεγκτική διαδικασία. Η ουσιαστική διάκριση των Ελεγκτών σε εσωτερικούς και εξωτερικούς βοηθάει πολύ στον καθορισμό και στη λεπτομερή εξέταση των ουσιαστικών και τυπικών προσόντων που πρέπει να διαθέτουν, καθώς και στην εγκυρότητα και αξιοπιστία των πράξεων πιστοποίησης που εκδίδουν.

1.9 ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι λογιστικές καταστάσεις σπάνια αποδίδουν πιστά την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τα αποτελέσματα των εργασιών της και αυτό γιατί:

A. Το έργο της ανακάλυψης, της πρόληψης ή της καταστολής όλων των λαθών, παραλείψεων και νοθεύσεων που πιθανόν να παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια της χρήσης είναι οικονομικά ασύμφορο ή και ανέφικτο.

B. Η πολυπλοκότητα της σύγχρονης επιχειρησιακής πραγματικότητας δυσχεραίνει την επιλογή της κατάλληλης μεθόδου για την επίλυση συγκεκριμένων λογιστικών πρακτικών θεμάτων π.χ. αποτίμηση χρεογράφων.

Γ. Ο έντονος φορολογικός προσανατολισμός της λογιστικής πρακτικής στη χώρα μας παρεμποδίζει την πλήρη και συνεπή εφαρμογή των λογιστικών αρχών και προτύπων.

Δ. Η διενέργεια της απογραφής των στοιχείων του ισολογισμού δεν είναι πολλές φορές ακριβής λόγω της πληθώρας των απογραφόμενων στοιχείων και του ανεπαρκούς ελέγχου που ασκείται.

Ε. Οι διάφορες κλοπές και ζημιές περιουσιακών στοιχείων αλλοιώνουν την αντιστοιχία που πρέπει να υπάρχει μεταξύ του περιεχομένου του λογαριασμού και της πραγματικότητας, όπως την καταδεικνύουν τα αποτελέσματα της απογραφής.

Πόσο πιστά αποδίδουν οι λογιστικές καταστάσεις τη χρηματοοικονομική θέση μιας επιχείρησης; Πόσο είναι, δηλαδή, αξιόπιστες; Η εξασφάλιση σωστών απαντήσεων στα ερωτήματα αυτά συνιστά το σκοπό του εξωτερικού ελέγχου.

Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 37 του νόμου 2190 ορίζει ότι η αποστολή του ελεγκτή είναι να εξακριβώσει:

« ...εάν ο ισολογισμός απεικονίζει την οικονομική κατάσταση της επιχειρήσεως κατά την ημέρα της λήξεως της ελεγχείσης χρήσεως, ο δε λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως τα προκύψαντα κατ' αυτήν αποτελέσματα.... »¹.

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του Π.Δ. 226 του 1992², ο τακτικός έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων αποβλέπει στη διακρίβωση του κατά πόσο οι ελεγχθείσες οικονομικές καταστάσεις εμφανίζουν ακριβοδίκαια την οικονομική θέση της ελεγχόμενης μονάδας κατά την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού της και τα αποτελέσματα των εργασιών της κατά την ελεγχόμενη περίοδο.

Το άρθρο 16 του Π.Δ. 226 είναι περισσότερο σαφές από το άρθρο 37 του νόμου 2190 ως προς το σκοπό του ελέγχου. Διευκρινίζει ότι η απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και των αποτελεσμάτων πρέπει να είναι ακριβοδίκαιη. Δεν παρέχει όμως καμία ερμηνεία για το τι είναι δίκαιο και για το πώς μετριέται η ακρίβειά του.

Ο ελεγκτής χρειάζεται αντικειμενικά κριτήρια μέτρησης τα οποία όμως δεν υπάρχουν ούτε στη σχετική βιβλιογραφία ούτε στην πράξη. Έτσι, το πόσο ακριβοδίκαια απεικονίζουν οι λογιστικές καταστάσεις την οικονομική θέση και τα αποτελέσματα της ελεγχόμενης επιχείρησης καθορίζεται τελικά από τον ελεγκτή με βάση την επιστημονική του κατάρτιση και την επαγγελματική του ικανότητα.

Για να επιτύχει το σκοπό του εξωτερικού ελέγχου, ο ελεγκτής θα πρέπει να συγκεντρώσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που θα του επιτρέψουν να τεκμηριώσει τα εξής:

Α. Την ύπαρξη των στοιχείων του ισολογισμού. Υπάρχουν πράγματι τα περιουσιακά στοιχεία που αναγράφει ο ισολογισμός; Έχουν δημιουργηθεί οι σχετικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις;

¹ Βλέπε Νόμο 2190/1920, άρθρο 37

² Βλέπε Π.Δ. 226 του 1992, άρθρο 16

Β. Την πληρότητα των καταχωρήσεων. Έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία όλα τα λογιστικά γεγονότα τα οποία αφορούν την επιχείρηση και έπρεπε να είχαν λογιστικοποιηθεί;

Γ. Την αριθμητική ακρίβεια των καταχωρήσεων, των μετρήσεων και των αποτιμήσεων. Έχουν γίνει σημαντικά αριθμητικά λάθη στα βιβλία; Έχουν παραληφθεί ουσιαστικά στοιχεία κατά την απογραφή;

Δ. Την ταξινόμηση των στοιχείων. Έχουν ταξινομηθεί σωστά τα λογιστικά γεγονότα της χρήσης;

Ε. Την αυτοτέλεια των χρήσεων. Έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία μόνο τα γεγονότα της παρούσας χρήσης;

Ζ. Την προσαρμογή των λογαριασμών. Έχουν προσαρμοστεί σωστά τα υπόλοιπα όλων των λογαριασμών του ισολογισμού στα αποτελέσματα της απογραφής;

Η. Την ύπαρξη ενδεχόμενων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Υπάρχουν πράγματι δεσμεύσεις και απαιτήσεις υπό αίρεση; Αφορούν την επιχείρηση και απεικονίζονται στους αντίστοιχους λογαριασμούς του ισολογισμού;

Θ. Τη νομιμότητα των πράξεων. Έγιναν όλες οι σημαντικές συναλλαγές και όλες οι βασικές λογιστικές εργασίες σύμφωνα με όσα ορίζουν οι διατάξεις των σχετικών νόμων;

1.10 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ- ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο εξωτερικός έλεγχος είναι μια συστηματική εργασία που διενεργεί ένας ανεξάρτητος, ικανός και επαγγελματικά καταρτισμένος ελεγκτής. Με την εργασία αυτή, ο ελεγκτής προσπαθεί να συλλέξει και να αξιολογήσει αντικειμενικά εκείνα τα αποδεικτικά στοιχεία που θα του επιτρέψουν να διαμορφώσει την κρίση του και να θεμελιώσει την επαγγελματική του γνώμη για την αξιοπιστία των λογιστικών καταστάσεων.

Ιστορικά, ο σκοπός του ελέγχου δεν παρέμεινε ο ίδιος, αλλά προσαρμοζόταν στις ανάγκες της οικονομίας. Έτσι, μέχρι τις αρχές του 19^{ου} αιώνα, σκοπός του ελέγχου των βιβλίων των επιχειρήσεων ήταν η ανακάλυψη

κάθε είδους απάτης, ο εντοπισμός και του πιο ασήμαντου αριθμητικού λάθους και η επαλήθευση όλων των λογιστικών καταχωρήσεων. Αργότερα, ο σκοπός του ελέγχου διευρύνθηκε και συμπεριέλαβε την εκτίμηση της αξιοπιστίας του περιεχομένου των λογιστικών καταστάσεων.

Σήμερα, ο σκοπός του εξωτερικού ελέγχου είναι η διαπίστωση από τον ελεγκτή της αξιοπιστίας των ισχυρισμών της διοίκησης για την ποιότητα, πληρότητα, νομιμότητα και συνέπεια των παρεχόμενων λογιστικών πληροφοριών. Για την επίτευξή του, ο εξωτερικός ελεγκτής ακολουθεί συστηματικές και μεθοδικές ελεγκτικές διαδικασίες. Το τι συνιστά « συστηματική ελεγκτική διαδικασία »¹ διαφέρει ανάλογα με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα της ελεγχόμενης επιχείρησης, την αποτελεσματικότητα της λογιστικής της οργάνωσης και την επιστημονική και επαγγελματική κατάρτιση του ελεγκτή. Εντούτοις, τα βασικά στοιχεία ενός ορθολογικού εξωτερικού ελέγχου καθορίζονται από τα πρότυπα της Ελεγκτικής.

Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, ο ελεγκτής καταχωρεί τη γνώμη του για την αξιοπιστία των λογιστικών καταστάσεων 1) στην έκθεση ελέγχου που υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας και 2) στο πιστοποιητικό ελέγχου που υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο και στη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Η έκθεση είναι εμπιστευτική, ενώ το πιστοποιητικό ελέγχου δεν είναι και δημοσιεύεται μαζί με τις λογιστικές καταστάσεις στις οποίες αναφέρεται.

1.11 ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η γνώμη του ελεγκτή περιέχεται μαζί με άλλα στοιχεία στην έκθεση ελέγχου. Στη χώρα μας, η έκθεση αυτή είναι περισσότερο γνωστή ως «πιστοποιητικό ελέγχου».

Εκτός από το πιστοποιητικό ελέγχου, ο εξωτερικός ελεγκτής υποβάλλει στο διοικητικό συμβούλιο, υπό τη μορφή έκθεσης, τις διάφορες παρατηρήσεις του, τις σημειώσεις και τις υποδείξεις του για τη βελτίωση της

¹ Βλέπε Παπά Α. Αντώνη, «Εισαγωγή στην Ελεγκτική», σελ 30

οργάνωσης της επιχείρησης και ιδιαίτερα για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του ελέγχου. Η έκθεση αυτή είναι εκτενής σε σύγκριση με το πιστοποιητικό ελέγχου.

1.12 ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ

Το πιστοποιητικό ελέγχου συντάσσεται από τον εξωτερικό ελεγκτή και υποβάλλεται, σύμφωνα με το άρθρο 37 του νόμου 2190, στην τακτική γενική συνέλευση των μετοχών και στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Δημοσιεύεται δε υποχρεωτικά μαζί με τις λογιστικές καταστάσεις τέλους χρήσης. Αντίγραφο της έκθεσης πρέπει να υποβάλλεται στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών.

Σύμφωνα με τα πρότυπα της σύνταξης της έκθεσης ελέγχου, ο ελεγκτής πρέπει να αναγράφει στην έκθεση:

1. Εάν οι ελεγμένες λογιστικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές της λογιστικής,
2. Εάν οι λογιστικές αρχές έχουν τηρηθεί με συνέπεια σε σχέση με την προηγούμενη χρήση,
3. Εάν οι υποσημειώσεις στις λογιστικές καταστάσεις θεωρούνται επαρκείς και σαφείς,
4. Τη γνώμη του για την αξιοπιστία των λογιστικών καταστάσεων ή να εκθέτει τους λόγους για τους οποίους αδυνατεί να εκφέρει γνώμη.

Ο νομοθέτης στη χώρα μας ακολούθησε τα ανωτέρω πρότυπα και καθιέρωσε συγκεκριμένες αρχές για το τι πρέπει να περιέχει ένα πιστοποιητικό ελέγχου. Έτσι, το άρθρο 37 του νόμου 2190 ορίζει ότι η έκθεση των ελεγκτών οφείλει να αναφέρει εάν:

1. Έχουν παρασχεθεί στους ελεγκτές οι πληροφορίες που ήταν απαραίτητες για την εκτέλεση του έργου τους,
2. Έχουν λάβει γνώση οι ελεγκτές του πλήρους απολογισμού των εργασιών υποκαταστημάτων της επιχείρησης,

3. Έχει τηρηθεί κανονικά λογαριασμός κόστους παραγωγής στην περίπτωση που η περίπτωση είναι βιομηχανική,
4. Έχει τροποποιηθεί η μέθοδος της απογραφής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Πιο ειδικές είναι οι ρυθμίσεις του άρθρου 43^ο παραγρ. 4 και του άρθρου 43β παραγρ.2 του νόμου 2190.Το πρώτο άρθρο ορίζει ότι η έκθεση των ελεγκτών οφείλει να αναφέρει εάν: α) το Προσάρτημα των λογιστικών καταστάσεων περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρει η παράγραφος 1 του ίδιου άρθρου και β)έγινε επαλήθευση της συμφωνίας του περιεχομένου της έκθεσης διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου με τις σχετικές λογιστικές καταστάσεις. Το δεύτερο άρθρο επιβάλλει την τήρηση των εξής:

«...Αν οι ελεγκτές έχουν παρατηρήσει ή αρνούνται την έκφραση γνώμης, τότε το γεγονός αυτό πρέπει να αναφέρεται και να αιτιολογείται στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν αυτό προκύπτει από το δημοσιευμένο σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου...»¹.

Συνάγεται από τη μελέτη των ανωτέρω άρθρων του νόμου 2190 ότι ο νομοθέτης υιοθέτησε ως κριτήριο μέτρησης την αξιοπιστία των λογιστικών καταστάσεων τη συνεπή εφαρμογή των αρχών της λογιστικής. Οι αρχές αυτές στη χώρα μας συνιστούν το θεωρητικό πλαίσιο του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

Το Σώμα των Ορκωτών Ελεγκτών έλαβε υπ' όψιν του τις ανωτέρω διατάξεις του νόμου και κατάρτισε ένα υπόδειγμα πιστοποιητικού ελέγχου που χρησιμοποιούν τα μέλη του.

Στο πιστοποιητικό ελέγχου πρέπει να αναγράφονται τα εξής στοιχεία:

1. Η ημερομηνία της σύνταξης του,
2. Η επωνυμία της επιχείρησης, της οποίας τα λογιστικά βιβλία έχουν ελεγχθεί,
3. Οι εντολείς του ελέγχου προς τους οποίους απευθύνεται,
4. Οι λογιστικές καταστάσεις στις οποίες αναφέρεται,
5. Τα προσωπικά στοιχεία και η υπογραφή του ελεγκτή ή των ελεγκτών.

¹ Βλέπε Πατά Α. Αντώνη, «Εισαγωγή στην Ελεγκτική», σελ. 355-356

Το κυρίως κείμενο του πιστοποιητικού ελέγχου συνθέτουν δύο ενότητες. Στην πρώτη περιγράφεται η φύση και η έκταση της ελεγκτικής εργασίας, ενώ στη δεύτερη αναγράφεται η γνώμη του ελεγκτή.

Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου, ο ελεγκτής αναφέρει ότι έχει ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις της συγκεκριμένης εταιρείας για τη λογιστική χρήση 19Χ..Αυτό σημαίνει ότι ο ελεγκτής είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο και όχι για την κατάρτιση των λογιστικών καταστάσεων. Επίσης υποδηλώνει ότι είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο των λογιστικών καταστάσεων μόνο της παρούσας χρήσης, δηλαδή της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 19Χ...

Στην δεύτερη παράγραφο της πρώτης ενότητας, ο ελεγκτής βεβαιώνει ότι ακολούθησε τα πρότυπα της ελεγκτικής εργασίας, τις διατάξεις των σχετικών νόμων και τους κανόνες του Σ.Ο.Ε.¹ Αυτό σημαίνει ότι ο ελεγκτής α) έχει τα απαραίτητα για τον έλεγχο προσόντα και την απαιτούμενη ανεξαρτησία, β) έχει ακολουθήσει τις καθιερωμένες ελεγκτικές διαδικασίες και γ) έχει συγκεντρώσει το αποδεικτικό υλικό που απαιτείται για την πλήρη τεκμηρίωση της γνώμης του.

Ο ελεγκτής αναφέρει ότι ο έλεγχος έγινε σύμφωνα με το όσα προβλέπει το άρθρο το άρθρο 37 του νόμου 2190 και ακόμη ότι :

1. Η διοίκηση της επιχείρησης δεν παρεμπόδισε το έργο του, του παρασχέθηκαν όλες οι πληροφορίες και τα στοιχεία που ζήτησε και έλαβε γνώση των εργασιών των υποκαταστημάτων,
2. Η επιχείρηση εφάρμοσε ορθά το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και το κόστος παραγωγής προσδιορίστηκε σύμφωνα με τις παραδεκτές αρχές λογισμού του κόστους,
3. Η τήρηση των λογιστικών βιβλίων και ιδιαίτερα η μεθοδολογίας της απογραφής χαρακτηρίζονται από συνέπεια,
4. Το προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ορίζει η παράγραφος 1 του άρθρου 43^ο του νόμου 2190,

¹ Βλέπε «Ελεγκτική, Θεωρία και Πρακτική», Κάντζου Κων., MBA, Ph.D, σελ. 452-461

5. Η συμφωνία του περιεχομένου της έκθεσης διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου προς την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων με τις σχετικές οικονομικές καταστάσεις έχει επαληθευτεί.

Την αναφορά όλων των προηγούμενων στοιχείων επιβάλλει το γεγονός ότι συμβάλλουν στην τεκμηρίωση της γνώμης του ελεγκτή. Εάν, για παράδειγμα, παρεμποδίστηκε σοβαρά το ελεγκτικό έργο ή παρατηρήθηκε κάποια ασυνέπεια στην τήρηση των αρχών της Λογιστικής, τότε δε θα πρέπει να αναμένεται έκφραση ανεπιφύλακτης γνώμης.

Η δεύτερη ενότητα του κειμένου του πιστοποιητικού περιέχει το πόρισμα του ελέγχου. Κεντρικό σημείο του πορίσματος είναι η γνώμη του ελεγκτή, το είδος της οποίας επηρεάζει τη διαμόρφωση του περιεχομένου της ενότητας αυτής.

Η παράγραφος που αναφέρεται στις επιφυλάξεις και τις παρατηρήσεις του ελεγκτή παραλείπεται στην περίπτωση ανεπιφύλακτης γνώμης. Η παράθεση της γνώμης αρχίζει με τη φράση " Από τον παραπάνω έλεγχό μας προέκυψαν τα εξής.....". Επίσης, η παράγραφος της γνώμης δεν τελειώνει με την πρόταση " ... εκτός από τις περιπτώσεις της ανωτέρω παρατηρήσεως και της σημειώσεως της εταιρείας υπ' αριθμόν ..."¹, επειδή δεν υπάρχουν ούτε παρατηρήσεις αλλά ούτε και σημειώσεις του ελεγκτή ως προς την πληρότητα και την ειλικρίνεια των λογιστικών καταστάσεων.

Ο υποκειμενικός στόχος του ελέγχου είναι να δώσει τη δυνατότητα στον ελεγκτή να διαμορφώσει γνώμη αναφορικά με την ορθή παρουσίαση της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων της ελεγχόμενης μονάδας, όπως αυτά εμφανίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της. Η γνώμη αυτή θα αποτελέσει την βασική και πλέον σημαντική ενότητα της έκθεσης του ορκωτού ελεγκτή, η οποία έκθεση στο σύνολό της συνιστά το βασικότερο προϊόν του ελέγχου.

Από την προσεκτική φρασεολογία των εκθέσεων ορκωτών ελεγκτών αξίζει να σημειωθούν και να τύχουν προσεκτικής ερμηνείας τα παρακάτω:

A) Αν η έκθεση αναφέρεται στους τωρινούς μετόχους/ ιδιοκτήτες της ελεγχόμενης μονάδας, δεσμεύει τους υπογράφοντες αυτήν ελεγκτές έναντι και

¹ Βλέπε Παπά Α. Αντώνη, «Εισαγωγή στην Ελεγκτική», σελ. 358-359

κάθε τρίτου ο οποίος θα χρησιμοποιήσει τις ελεγμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Β) Η ευθύνη του ορκωτού ελεγκτή καλύπτει τις συγκεκριμένες δημοσιευμένες καταστάσεις: α) Ισολογισμό, β) Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, γ) Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων και δ) Το Προσάρτημα το οποίο να μην δεν δημοσιεύεται στις εφημερίδες που δημοσιεύονται οι υπόλοιπες καταστάσεις (για λόγους οικονομίας), αλλά κατατίθεται στην Νομαρχία της έδρας της επιχείρησης. Δεν περιλαμβάνεται και δεν αναφέρεται στην έκθεση των Ελλήνων ορκωτών η κατάσταση χρηματοοικονομικών μεταβολών (Statement of changes in financial position) ή κατάσταση πηγών και χρήσεων κεφαλαίων, αντίθετα με ό,τι γίνεται στην έκθεση των Αμερικανών ορκωτών.

Γ) Τέτοιες λεπτομέρειες της έκθεσης, όπως η αναφορά στην τήρηση ή μη λογαριασμού παραγωγής, ή η αλλαγή ή μη της μεθόδου απογραφής κ.λ.π, ακόμα και η αναφορά στον Ν.2190, δεν έχουν σημασία για τον χρήστη των λογιστικών καταστάσεων. Σημασία έχει στην έκθεση να αναφέρονται οι τυχόν επιφυλάξεις και οι επιπτώσεις (σε ποσά) που συνδέονται με αυτές και που θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν κατά την μελέτη και χρήση των εν λόγω καταστάσεων. Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή αν δεν εξηγούνται οι επιπτώσεις και δεν προσδιορίζονται τα μεγέθη και στο βαθμό που τούτα επηρεάζονται από τυχόν παραβάσεις των λογιστικών αρχών, η έκθεση δεν έχει μεγάλη χρησιμότητα ή μπορεί να είναι και επικίνδυνη για τους χρήστες των λογιστικών καταστάσεων στις οποίες αναφέρεται αυτή, και για τις συνέπειες ευθύνεται, σε κάθε περίπτωση, ο υπογράφων ορκωτός ελεγκτής και η εταιρεία του.

Δ) Γίνεται φανερό ότι η έκθεση απαραίτητα στηρίζεται σε προηγηθέντα επαγγελματικό έλεγχο, πράγμα το οποίο δεσμεύει τον υπογράφοντα ελεγκτή και αυξάνει την ευθύνη του έναντι των χρηστών των ελεγμένων καταστάσεων.

Ε) Τα όρια της ευθύνης του υπογράφοντος ελεγκτή οριοθετούνται στην έκθεση σύμφωνα με τον σκοπό του ελέγχου που έχει αναληφθεί από την αρχή και αν και εφόσον πρώτη η διοίκηση της αντίστοιχης επιχείρησης φροντίσει για την ανάθεση και διευκόλυνση του ελέγχου. Στην αντίθετη

περίπτωση, αλλά και σε κάθε περίπτωση, την βασική και γενικότερη ευθύνη των δημοσιευμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης, έχει η διοίκηση τούτης τόσο για την δημοσίευσή τους όσο και για την διενέργεια ελέγχου σ' αυτές, αλλά και για την δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων δυνατότητας σύνταξης λογιστικών καταστάσεων (π.χ οργάνωση και λειτουργία επαρκούς λογιστηρίου κ.λ.π).

Z) Ανεξάρτητα αν χαρακτηρίζεται " ορθή " ή όχι η παρουσίαση των χρηματοοικονομικών μεγεθών στις ελεγχόμενες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αυτό μπορεί να υποτεθεί από κάθε χρήστη ότι συμβαίνει ελλείψει αντίθετου χαρακτηρισμού, σύμφωνα, πάντα, με τις γενικώς παραδεκτές λογιστικές αρχές και πρότυπα, τα οποία, όπως παραπάνω αναφέραμε, εννοείται ότι χρησιμοποιήθηκαν από τους λογιστές και επαληθεύτηκαν στη συνέχεια από τους ελεγκτές αναφορικά με τις μετρήσεις που μπορούν να προκύψουν απ' αυτά και την εμφάνιση αυτών των μετρήσεων.

H) Όπου γίνεται αναφορά σε ελεγκτικά standards, εννοούνται αυτά που συνοπτικά αναφέρονται στις τρεις παραπάνω κατηγορίες και τα οποία σε πολλές χώρες είτε περιέχονται αναλυτικά, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, όπως η περίπτωση της υπουργικής απόφασης αρ. 643/5/1979 στην Ελλάδα, είτε περιγράφονται στις οδηγίες των διαφόρων σωμάτων ορκωτών λογιστών προς τα μέλη τους.

Συμπερασματικά, οι τραπεζικές μονάδες, προσέχουν ιδιαίτερα σοβαρά τις παρατηρήσεις του πιστοποιητικού του ή των Ορκωτών Ελεγκτών και διατηρούν ισχυρές επιφυλάξεις όταν μέσα σε αυτές (παρατηρήσεις), αναφέρεται κάτι ανησυχητικό και επιλήψιμο για την ελεγχόμενη οικονομική μονάδα.

Στο παράρτημα της εργασίας μας παρατίθενται ένα υπόδειγμα πιστοποιητικού Ελλήνων Ορκωτών Ελεγκτών, ένα υπόδειγμα πιστοποιητικού Αμερικανών Ορκωτών Λογιστών και ένα υπόδειγμα πιστοποιητικού Άγγλων Ορκωτών Λογιστών.

1.13 ΣΤΟΠ ΣΤΙΣ ΠΕΛΑΤΕΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ & ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ¹

Το σκάνδαλο της Enron, με την ανάμιξη της ελεγκτικής εταιρείας Arthur Andersen, αναδεικνύει την ανάγκη για εναλλαγή – ανά τακτά χρονικά διαστήματα – των ελεγκτικών εταιρειών που πιστοποιούν την ορθότητα των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων.

Με το παραπάνω σκεπτικό το υπουργείο Οικονομίας της Ελλάδας επιχειρεί να βάλει φραγμό στην ανάπτυξη μακροχρόνιων σχέσεων μεταξύ ορκωτών λογιστών και ελεγχόμενων εταιρειών, με υπό ψήφιση νομοσχέδιο που θα κατατεθεί στο εγγύς μέλλον.

Οι διατάξεις του νομοσχεδίου αναμένεται να επιφέρουν ριζικές αλλαγές στη δομή και τον τρόπο λειτουργίας των ελεγκτικών εταιρειών που θα επηρεάσουν και τα μερίδια αγοράς που νέμονται οι «μεγάλοι» του κλάδου.

Πολύ πριν ξεσπάσει το σκάνδαλο της Enron, είχε ξεκινήσει ο διάλογος στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το θέμα του ασυμβίβαστου της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών με αυτό της παροχής τακτικού ελέγχου, αλλά και για την ανάγκη εναλλαγής των ελεγκτών και των ελεγκτικών εταιρειών που ασκούν τους ελέγχους, έπειτα από ένα χρονικό διάστημα.

Οι νομοθετικές διατάξεις θα βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις, ενώ ο υπουργός Οικονομίας **N. Χριστοδουλάκης** φαίνεται αποφασισμένος να προχωρήσει και στον εκσυγχρονισμό της δομής και της λειτουργίας του επαγγέλματος των Ορκωτών Ελεγκτών, με στόχο να «απεγκλωβιστεί» ο κλάδος από την κατάσταση της «συγκέντρωσης» στην οποία βρίσκεται.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στην Ελλάδα υπάρχουν 600 ορκωτοί ελεγκτές (ενώ στην Κύπρο ξεπερνούν τους 2000), εκ των οποίων σχεδόν οι μισοί (όπως φαίνεται και στο γράφημα) εργάζονται σε μια ελεγκτική εταιρεία (ΣΟΛ Α.Ε.).

¹ Βλέπε Εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 4-5 Μαΐου 2003, Οικονομικό Ένθετο, σελ. 11

Αυτό οφείλεται στο ότι, από το 1992 ελευθερώθηκε με τη δημιουργία των ελεγκτικών εταιρειών, ενώ μέχρι το 1992 το επάγγελμα του Ορκωτού Λογιστή παρέμεινε «κλειστό», αφού για να γίνει κάποιος Ορκωτός Λογιστής απαιτείται προϋπηρεσία σχεδόν 10 ετών με πλήθος εξετάσεων που εποπτεύονται από τους ίδιους τους ορκωτούς.

Πρόθεση του υπουργείου είναι να μειώσει το χρόνο της στα 5 χρόνια , προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των επαγγελματιών προς όφελος της απασχόλησης και του ανταγωνισμού.

Σε ό,τι αφορά τους τακτικούς ελέγχους, το υπουργείο σχεδιάζει την υποχρεωτική αλλαγή των ελεγκτών κάθε 3 ή 5 χρόνια και την υποχρεωτική αλλαγή της ελεγκτικής εταιρείας κάθε 6 ή 9 χρόνια.

Δεν μπορεί ένας ελεγκτής ή μια μόνο ελεγκτική εταιρεία να ασκεί έπ'αόριστον τον τακτικό έλεγχο μιας εταιρείας π.χ. εισηγμένης στο ΧΑΑ. Μάλιστα στην Ελλάδα είναι εκατοντάδες οι εταιρείες εκείνες που επί σειρά ετών επιθυμούν - και πετυχαίνουν- να υπογράφονται οι ισολογισμοί τους μόνο από συγκεκριμένη εταιρεία και ελεγκτή.

Η εν λόγω διάταξη είναι αυτή που προκαλεί την αντίδραση των εταιρειών, αφού έτσι πλήττεται η «πελατειακή» σχέση που είχαν μέχρι σήμερα με τους ελεγχόμενους. Ωστόσο, οι «ψυχραιμότεροι» του κλάδου σημειώνουν πώς «η διάταξη είναι στη σωστή κατεύθυνση».

Επίσης, στις βασικές θέσεις του υπουργείου είναι η δημιουργία ενός ανώτατου εποπτικού οργάνου των ορκωτών ελεγκτών, το οποίο θα στελεχωθεί από καθηγητές ΑΕΙ, δικαστικούς και στελέχη της δημόσιας διοίκησης.

1.14 ΤΗΝ ΠΙΤΑ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ 8 ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ¹

Το έργο των ορκωτών ελεγκτών αποτελεί έναν από τους κρίσιμότερους κρίκους στην αλυσίδα της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

¹ Βλέπε Εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 4-5 Μαΐου 2003, Οικονομικό Ένθετο, σελ. 11

Οι υπηρεσίες που προσφέρουν στις εταιρείες αμείβονται και μάλιστα αρκετά καλά. Ο τζίρος των ελεγκτικών εταιρειών τον τελευταίο χρόνο ανήλθε στα 150 εκατ. Ευρώ (50 δισ δρχ.) περίπου, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι το 90% της αγοράς μοιράζονται 8 εταιρείες.

Η μεγαλύτερη εταιρεία από πλευράς τζίρου είναι το «παράρτημα» της Price Waterhouse Coopers την Ελλάδα, με κύκλο εργασιών (ενοποιημένο) 35 εκατ.ευρώ (11,9 δις δρχ), 750 εργαζομένους και 30 Ορκωτούς Ελεγκτές. Το μερίδιό της στην ελληνική αγορά είναι 23%.

Η δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία είναι η «Συνεργαζόμενοι Ορκωτοί Λογιστές Α.Ε» (ΣΟΛ), η οποία με κύκλο εργασιών 32 εκατ. ευρώ (10,9 δις δρχ.) κατέχει το 20% της αγοράς. Στη ΣΟΛ εργάζονται περίπου 500 άνθρωποι, εκ των οποίων οι 350 είναι Ορκωτοί Ελεγκτές και μέτοχοι της εταιρείας.

Σε αντίθεση με την Price Waterhouse Coopers, ο τζίρος της ΣΟΛ προέρχεται κυρίως από την ελεγκτική δραστηριότητα και λιγότερο από την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Η ΣΟΛ Α.Ε. αποτελεί ουσιαστικά τη συνέχεια του Σώματος Ορκωτών Λογιστών που καταργήθηκε τον Μάιο του 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

Στο τελευταίο μέρος του κεφαλαίου που προηγήθηκε, έγινε αναφορά στους χρήστες των ελεγχόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και πληροφοριών. Μέσα σε αυτούς είναι και οι τράπεζες. Οι τράπεζες (κοινώς πιστωτικά ιδρύματα) διενεργούν διάφορες λειτουργίες όπως χορηγήσεις δανείων, δέχονται καταθέσεις, και τελευταία διενεργούν πράξεις επί ασφαλιστικών προϊόντων.

Οι χορηγήσεις δανείων μπορεί να είναι είτε προς ιδιώτες, είτε προς επιχειρήσεις κάθε μορφής. Στην δεύτερη περίπτωση, οι τραπεζικοί οργανισμοί, είναι αναγκαίο να ενημερώνονται για τις ελεγχόμενες χρηματοοικονομικές καταστάσεις προτού εγκρίνουν ή απορρίψουν μια αίτηση χορήγησης δανείου από κάποια επιχείρηση. Οι τράπεζες χρηματοδοτούν τις οικονομικές μονάδες πάντοτε όμως με γνώμονα και την δική τους ασφάλεια. Υπάρχουν 3 είδη χορηγήσεων: 1) η βραχυπρόθεσμη, 2) η μεσοπρόθεσμη και 3) η μακροπρόθεσμη, όπου η κάθε μία έχει τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τα οποία θα δούμε παρακάτω.

2.2 ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Ως πηγή χρηματοδότησης, ο δανεισμός από εμπορικές τράπεζες, που εμφανίζεται συνήθως στους ισολογισμούς ως *γραμμάτια πληρωτέα*¹ (notes payable), κατέχει τη δεύτερη θέση μετά τις εμπορικές πιστώσεις. Οι τράπεζες έχουν δεσπόζουσα θέση στις αγορές βραχυπρόθεσμου ή μεσοπρόθεσμου

¹ Περιλαμβάνονται συναλλαγματικές και γραμμάτια «εις πληρωμή» που υποχρεούται η οικονομική μονάδα να εξοφλήσει βραχυπρόθεσμα

χρήματος. Η επιρροή τους είναι μεγαλύτερη από αυτή που εμφανίζεται στα ποσά που χορηγούν, επειδή οι εμπορικές τράπεζες προσφέρουν πολύτιμα μη αυτόματα κεφάλαια. Καθώς μια επιχείρηση αναπτύσσεται, μπορεί να επιδιώξει την αντιμετώπιση των πρόσθετων χρηματοδοτικών αναγκών της διαμέσου δανεισμού από εμπορικές τράπεζες. Αν η επιχείρηση δεν πετύχει το σκοπό της, είτε επειδή οι πιστωτικές συνθήκες είναι σφιχτές, είτε επειδή δεν ανταποκρίνεται στα πιστωτικά πρότυπα της τράπεζας, η επιχείρηση πιθανό να εξαναγκαστεί σε περιορισμό των δραστηριοτήτων της με επακόλουθο την επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξής της.

2.2.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Στις επόμενες παραγράφους θα περιγράψουμε συνοπτικά τα κύρια χαρακτηριστικά των *δανειοδοτικών σχημάτων* που χρησιμοποιούν οι εμπορικές τράπεζες.

2.2.2 ΜΟΡΦΕΣ ΔΑΝΕΙΩΝ¹

Κατ' αρχήν, ένα δάνειο από μια τράπεζα σε μια επιχείρηση δεν διαφέρει από ένα δάνειο που χορηγείται σε κάποιο μεμονωμένο άτομο. Μάλιστα, είναι συχνά δύσκολο να ξεχωρίσει κανείς το δάνειο σε μια μικρή επιχείρηση από ένα προσωπικό δάνειο. Το δάνειο χορηγείται με την υπογραφή μιας συνηθισμένης υποσχετικής. Η αποπληρωμή του δανείου γίνεται είτε εφάπαξ με τη λήξη του είτε με δόσεις στη διάρκειά του.

Το πιστωτικό όριο (*line of credit*) αποτελεί μια τυπική ή άτυπη συμφωνία μεταξύ της τράπεζας και του δανειζόμενου, που καθορίζει το μέγιστο ποσό δανείου που η τράπεζα θα χορηγήσει στην επιχείρηση. Για παράδειγμα, ο υπεύθυνος χορηγήσεων της τράπεζας μπορεί να δηλώσει σε

¹ Βλέπε J. FRED WESTON-EUGENE F. BRIGHAM, «Βασικές Αρχές της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης και πολιτικής», σελ. 319.

κάποιο οικονομικό διευθυντή ότι για τον επόμενο χρόνο η τράπεζα θεωρεί την επιχείρησή του φερέγγυα για ποσό μέχρι 300.000Ευρώ. Στη συνέχεια, ο οικονομικός διευθυντής αναγγέλλει στην τράπεζα ότι θα ήθελε να αναλάβει από το ποσό αυτό τις πρώτες 100.000Ευρώ. Το ποσό αυτό πιστώνεται στο λογαριασμό όψεως του πελάτη που διακινείται με επιταγές. Με βάση το παραπάνω πιστωτικό όριο η επιχείρηση μπορεί να δανειστεί ένα πρόσθετο ποσό 200.000Ευρώ.

Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν εξαντλήσει το συνολικό ποσό του ορίου, θα της ζητηθεί να καταβάλει προμήθεια αδράνειας (commitment fee) για το ποσό που δεν αναλήφθηκε σε ποσοστό 0,5%. Η λογική της προμήθειας αυτής είναι ότι η τράπεζα διαχώρισε και έθεσε στη διάθεση της εταιρείας ένα μέρος της δανειοδοτικής της ικανότητας και, συνεπώς, επιβαρύνθηκε με κάποιο κόστος ευκαιρίας από το μη δανεισμό κεφαλαίων σε κάποια άλλη επιχείρηση. Η προμήθεια αδράνειας είναι μια μορφή αποζημίωσης για την τράπεζα.

Κάθε ενενήντα ημέρες η τράπεζα ειδοποιεί τον πελάτη για το ποσό των τόκων που οφείλονται. Επιπλέον αναμένεται ότι το δάνειο θα εξοφληθεί μέσα σε διάστημα δώδεκα μηνών. Αυτό συνδέεται με τη γενικά εφαρμοζόμενη θεωρία περί δανεισμού των εμπορικών τραπεζών, δηλαδή της χρηματοδότησης των προσωρινών εποχιακών αναγκών της επιχείρησης μέσα στη χρήση. Με τη ρευστοποίηση των αυξημένων αποθεμάτων ή των εισπρακτέων λογαριασμών της δανειζόμενης επιχείρησης προβλέπεται ότι η τελευταία θα είναι σε θέση να αποπληρώσει τα δάνειά της. Τον επόμενο χρόνο και με την εμφάνιση των εποχιακών αναγκών της επιχείρησης η τράπεζα και πάλι θα θέσει στη διάθεση της επιχείρησης ένα πιστωτικό όριο, αν η αποπληρωμή των προηγούμενων δανείων ήταν ικανοποιητική.

2.2.3 ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ

Οι τράπεζες δανείζουν σε όλες τις επιχειρήσεις ανεξάρτητα από το μέγεθός τους. Από άποψη ποσού, ο μεγαλύτερος όγκος των δανείων των

εμπορικών τραπεζών κατευθύνεται σε επιχειρήσεις με σύνολο Ενεργητικού 5 εκατ.Ευρώ και περισσότερο. Από άποψη αριθμού των δανείων, όμως, το 40% περίπου των τραπεζικών δανείων χορηγείται σε επιχειρήσεις με σύνολο Ενεργητικού μέχρι 50.000Ευρώ.

2.2.4 ΛΗΞΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι εμπορικές τράπεζες συγκεντρώνουν την δραστηριότητά τους στα βραχυπρόθεσμα δάνεια. Τα δάνεια αυτά καλύπτουν τα δύο τρίτα περίπου του συνολικού ύψους των χορηγούμενων τραπεζικών δανείων, ενώ τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια (term loans, δηλαδή τα δάνεια με λήξη πέρα του ενός έτους) καλύπτουν το υπόλοιπο ένα τρίτο.

2.2.5 ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Στην περίπτωση που ο υποψήφιος για δανεισμό αποτελεί αμφισβητήσιμο πιστωτικό κίνδυνο ή που οι χρηματοδοτικές ανάγκες της επιχείρησης υπερβαίνουν το ποσό που ο υπεύθυνος χορηγήσεων της τράπεζας θεωρεί σκόπιμο να δοθεί χωρίς ασφάλεια, θα απαιτηθεί από αυτόν κάποιο είδος εξασφάλισης. Περισσότερο από το μισό των τραπεζικών δανείων φέρει ασφάλειες. Από την άποψη του αριθμού των τραπεζικών δανείων, τα δύο τρίτα περίπου φέρουν ασφάλειες ή έχουν οπισθογραφηθεί από κάποιον τρίτο που εγγυάται την αποπληρωμή του δανείου σε περίπτωση αθέτησης από μέρος του δανειζόμενου.

Στη χρηματοδότηση γενικά θεωρείται ότι η προστασία της τράπεζας δεν προέρχεται από το κάλυμμα ή την εμπράγματη ασφάλεια αλλά από την παραγωγή εισροών, γι'αυτό αρνούνται την παροχή δανείων, έστω και εγγυημένων με εμπράγματα ενεργητικά, αν τα παραγωγικά μέσα δεν παράγουν έσοδα που θα καταστήσουν δυνατή την εξόφληση του χρέους και των τόκων. Από τις τράπεζες δεν χορηγούνται ανασφάλιστα δάνεια πλην

ολίγων σε απολύτως φερέγγυους πελάτες, συνήθως για εποχική και έκτακτη χρηματοδότηση.

2.3 ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ¹

Η μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση διεθνώς υλοποιείται κατά τρεις τρόπους και ειδικότερα με τη μορφή,

1. του αμιγούς τραπεζικού δανείου ή πίστωσης
2. της προθεσμιακής πώλησης εξοπλισμού
3. της μίσθωσης, της χρήσης δηλαδή των υπηρεσιών του ενεργητικού με ενοικίαση (leasing)

Η πρώτη μορφή παραμένει αντικείμενο εργασιών των εμπορικών τραπεζών, μέσω κυρίως της ανακυκλούμενης πίστωσης και του 5ετούς δανείου των τραπεζικών επενδύσεων για κεφάλαιο κίνησης, η δεύτερη ασκείται κυρίως από ειδικές πιστωτικές επιχειρήσεις (συνηθέστατα θυγατρικές κατασκευαστών παραγωγικών μέσων) και η τρίτη από θυγατρικές τραπεζών. Αλλά και μεταξύ αυτών των ιδρυμάτων διακρίνεται εξειδίκευση κατ'είδος (π.χ μόνο Η/Υ, αυτοκίνητα κλπ). Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν σε μεγαλύτερη έκταση τις μορφές αυτές χρηματοδότησης γιατί συναντούν περισσότερες δυσκολίες από τις μεγάλες στην εξεύρεση κεφαλαίων.

Η μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση εξυπηρετεί δύο ειδών ανάγκες της επιχείρησης, ανάγκες για μόνιμο κεφάλαιο κίνησης και ανάγκες για επένδυση σε πάγια αρχικών κυρίως φάσεων παραγωγικών επενδύσεων. Το μεσοπρόθεσμο τραπεζικό δάνειο εξοφλείται συνήθως με ίσες τοκοχρεολυτικές δόσεις ενώ στο συμβόλαιο αναγράφονται οι όροι (και τυχόν περιοριστικοί) που διέπουν το δανεισμό. Επιπρόσθετα, οι αναπτυξιακές τράπεζες ακόμα χορηγούν δάνεια 3ετούς ή 5ετούς διάρκειας για κεφάλαιο κίνησης τα οποία έχουν ορισμένη ημερομηνία λήξης και προκαθορισμένο τρόπο πληρωμής του κεφαλαίου. Στα μεσοπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια δεν αποκλείεται φυσικά μια και μόνη πληρωμή εξόφλησης (balloon payment) που όμως δεν είναι αρεστή

¹ Βλέπε Παπούλια Γεώργιο, «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», σελ. 485.

στις τράπεζες γιατί συνεπάγεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα για να πάρει πίσω τα κεφάλαιά της, μεγαλύτερο δηλαδή ρίσκο.

Όταν βραχυπρόθεσμα κεφάλαια ανανεώνονται ουσιαστικά μετατρέπονται σε δάνεια διάρκειας μεγαλύτερης του ενός έτους. Αυτά έχουν σκοπό να δώσουν τη δυνατότητα στην επιχείρηση να χρηματοδοτήσει το ολοένα αυξανόμενο ύψος των πωλήσεων, είτε αυτές οφείλονται σε ποσοτική αύξηση είτε σε αξία ευρώ λόγω πληθωρισμού ή και τα δύο. Τα κεφάλαια αυτά δεσμεύονται και σε αποθέματα (πρώτες και βοηθητικές ύλες, έτοιμα προϊόντα) και σε πωλήσεις με πίστωση. Στην περίπτωση αυτή η πίστωση παρέχεται με τη μορφή του ορίου χρηματοδότησης ή του ανακυκλούμενου δανείου. Μ'αυτούς τους μηχανισμούς οι βραχυπρόθεσμες πιστώσεις μετατρέπονται, ανανεούμενες διαδοχικά, σε μόνιμα κεφάλαια δεσμευμένα σε κυκλοφορούντα ενεργητικά, στο πλαίσιο πάντοτε της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της επιχείρησης.

Στην πράξη δηλαδή τα μεσοπρόθεσμης διάρκειας κεφάλαια πηγάζουν είτε από αμιγή μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση για κεφάλαιο κίνησης (συνηθέστερης διάρκειας 5 ετών για τις εντελώς νέες επενδύσεις) είτε από τις ανάγκες που προκύπτουν από τη (συνεχή) ανανέωση των βραχυπρόθεσμων πιστώσεων ή δανείων τακτής λήξης των εμπορικών τραπεζών. Στην τελευταία περίπτωση η τράπεζα συμφωνεί ότι οι ανάγκες της επιχείρησης συνεχίζονται και εγκρίνει την ανανέωση. Δεν αποκλείεται φυσικά να προκύψει αδυναμία του δανειζόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Σε τέτοια περίπτωση η τράπεζα αποφασίζει αν η αδυναμία αυτή είναι προσωρινή ή μόνιμη. Αν το αίτιο είναι προσωρινής φύσης ακολουθεί η κεφαλαιοποίηση των τόκων (εφόσον δεν πληρώθηκαν) και η ανανέωση του δανείου, ορίζεται δε η επιστροφή του σε ημερομηνίες που θα συμβούν ροές εσόδων. Στην περίπτωση που πρόκειται για μόνιμο πρόβλημα θα επιδιωχθεί η ρευστοποίηση των εγγυήσεων και η ικανοποίηση της τράπεζας από το προϊόν αυτής ή και πτώχευσης.

Μεσοπρόθεσμα κεφάλαια χρησιμοποιούνται και για τη χρηματοδότηση των αρχικών φάσεων των βιομηχανοστασίων. Αυτά εξοφλούνται από μεν τις εισηγμένες επιχειρήσεις σε κάποια επόμενη φάση, όταν οι συνθήκες θα είναι

κατάλληλες για την πώληση τίτλων στην κεφαλαιαγορά, από δε τις μη εισηγμένες με τα κέρδη που θα προκύψουν από τις αυξημένες πωλήσεις. Δεν αποκλείεται φυσικά και η αδυναμία επαναπληρωμής, περίπτωση που θα αντιμετωπισθεί κατά τρόπο ανάλογο με αυτόν που αναφέραμε προηγουμένως.

2.4 ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Οι μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο επιχειρήσεις αλλά και οι εισηγμένες έχουν σαν πηγή χρηματοδότησης για δάνεια πέραν του έτους τις τράπεζες και τους κατασκευαστές των παραγωγικών τους μέσων. Αυτά, ανάλογα με τη διάρκεια, διακρίνονται σε μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Ανάγκες για κεφάλαια μεσοπρόθεσμης διάρκειας μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τις τράπεζες και τους κατασκευαστές, πράξη η οποία είναι περισσότερο γνωστή σαν προθεσμιακή πώληση με παρακράτηση της κυριότητας. Τα μεσοπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια είναι διάρκειας μεγαλύτερης του έτους και χρησιμοποιούνται για να χρηματοδοτήσουν επενδύσεις σε πάγια και μόνιμα κυκλοφορούντα ενεργητικά. Τα μακροπρόθεσμα είναι διάρκειας μεγαλύτερης των προηγουμένων, χρηματοδοτούν μόνιμες ανάγκες και ειδικότερα επενδύσεις σε παραγωγικά μέσα. Πηγές μακροπρόθεσμων δανείων είναι οι τράπεζες. Οι ασφαλιστικές εταιρίες συμβάλλουν επίσης στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, καλύπτοντας τέτοιες ανάγκες από κοινού με τις τράπεζες, παίρνοντας μάλιστα τις πιο μακρινές λήξεις.

Ακριβής διαχωρισμός μεταξύ μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δανείων δεν υπάρχει. Κατά την επικρατέστερη διεθνώς αντίληψη τα δάνεια που λήγουν εντός πέντε ετών θεωρούνται μεσοπρόθεσμα ενώ υπεράνω της πενταετίας θεωρούνται μακροπρόθεσμα. Ο διαχωρισμός είναι μάλλον αυθαίρετος και ομοφωνία υπάρχει μόνο στο να θεωρούνται τα υπέρ του έτους τραπεζικά δάνεια γενικά σαν μακροπρόθεσμα. Ο όρος μακροπρόθεσμα όταν χρησιμοποιείται σε αυτό το κεφάλαιο θα έχει αυτή την έννοια.

2.4.1 Η ΑΝΤΛΗΣΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Τα τραπεζικά μακροπρόθεσμα δάνεια (με την έννοια διάρκειας μεγαλύτερης του έτους) για μεγάλο αριθμό Ελληνικών επιχειρήσεων αποτελούν τη μοναδική πηγή άντλησης εξωτερικών κεφαλαίων. Βαθμιαίος περιορισμός του τραπεζικού δανεισμού θα επέρχεται με την αναμενόμενη στροφή άντλησης κεφαλαίων μέσω ομολογιακών δανείων. Στον τραπεζικό δανεισμό κατέφευγαν οι Ελληνικές επιχειρήσεις την περασμένη 25ετία του υψηλού πληθωρισμού και υποτυπώδους μετοχικής αγοράς ελλείψει εναλλακτικής ίδιου ρίσκου πηγής. Ο επιχειρηματίας αποφεύγει να δεσμεύεται με πολυετή ομολογιακή έκδοση όταν τα επιτόκια είναι υψηλά και επιλέγει ως προσωρινή λύση (μέχρις ότου επανέλθουν αυτά σε χαμηλότερο επίπεδο) την τραπεζική η οποία είναι μικρότερης διάρκειας. Προσωρινή εξάλλου αναστολή χρηματοδότησης με μακροπρόθεσμο ομολογιακό δάνειο επιλέγεται και όταν η επιχείρηση είναι σε πτωτική περίοδο εργασιών και ανησυχεί τι αυτή θα είναι αιτία για το διαβαθμιστή να υποβαθμίσει την έκδοση, οπότε οι όροι και το επιτόκιο θα μεταβληθούν προς το δυσμενέστερο.

Εξυπακούεται ότι σε πρόβλεψη μεγάλης διάρκειας υψηλών επιτοκίων δεν γίνονται επενδύσεις ενώ σε πρόβλεψη μικρής διάρκειας, εφόσον δεν αναβληθούν και πρέπει να γίνει με δανεισμό, αντιμετωπίζονται με σύμβαση βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού τακτής λήξης. Με την πτώση των επιτοκίων αργότερα αντικαθίσταται το βραχυπρόθεσμο χρέος με ομολογιακό δάνειο (του απαιτούμενου ύψους για την ολοκλήρωση της επένδυσης). Όταν όμως δεν επαληθευθεί η πρόβλεψη για πτώση των επιτοκίων ή για βελτίωση των εργασιών της, στη δεύτερη περίπτωση (κυρίως αύξηση των πωλήσεων) θα βρεθεί σε αδυναμία ολοκλήρωσης του προγράμματος. Αυτό γιατί η ανακεφαλαιοποίηση του βραχυπρόθεσμου χρέους μπορεί να γίνει μόνο σε υψηλότερο επιτόκιο ενώ η μη αύξηση των πωλήσεων θα οδηγήσει σε ακόμα δυσμενέστερους όρους.

2.5 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Με την αίτηση της επιχείρησης για χρηματοδότηση κάποιας ανάγκης και ιδιαίτερα για κεφάλαιο κίνησης, η τράπεζα ζητεί και τηρεί σε ειδικό φάκελο, που συνεχώς ενημερώνεται, τριών ειδών πληροφορίες για να διαμορφώσει γνώμη αν υπηρετούνται οι προαναφερθείσες τραπεζικές αρχές, προσωπικές πληροφορίες, επιχειρηματικές πληροφορίες, πληροφορίες για το δάνειο.

Προσωπικές Πληροφορίες: Οι πληροφορίες για το πρόσωπο του επιχειρηματία, όχι μόνο των προσωπικών επιχειρήσεων αλλά και των ανωνύμων εταιριών, είναι ουσιαστικής σημασίας για τις τραπεζικές χορηγήσεις. Η εντιμότητα του δανειζόμενου ή διαφορετικά η φήμη του στην αγορά και οι διοικητικές του ικανότητες βαραίνουν σημαντικά την απόφαση έγκρισης του δανείου. Η πρώτη διαμορφώνεται είτε από τις σχέσεις του με τους άλλους συναλλασσόμενους είτε από την προσωπική του ιστορία όπως αυτή διαμορφώνεται από τυχόν πτωχεύσεις, διαμαρτυρήσεις κλπ. Για τη διαμόρφωση γνώμης σχετικά με τις διοικητικές ικανότητες η τράπεζα παρακολουθεί την πορεία των πωλήσεων, ιδιαίτερα σε περιόδους ύφεσης και τις συγκρίνει με τις αντίστοιχες μεταβολές των ανταγωνιστών.

Για τις σχέσεις του με τους άλλους συναλλασσόμενους (κυρίως σε άλλες χώρες) ο αρμόδιος τραπεζικός υπάλληλος, ιδιαίτερα για επαγγελματικά δάνεια, ζητεί συστατικά γράμματα και ονόματα πελατών και προμηθευτών του. Από τους προμηθευτές πληροφορείται αν πληρώνει εγκαίρως και από τους πελάτες του αν χρησιμοποιεί απαράδεκτες μεθόδους συναλλαγών ή πληρωμών. Σημαντική επίσης είναι η γνώμη που θα σχηματιστεί ως προς την διοικητική ικανότητα του δανειζόμενου. Ενδιαφέρει ιδιαίτερα η πείρα που έχει με το συγκεκριμένο προϊόν ή την υπηρεσία και ο τρόπος που αντιμετωπίζει μεταβολές (π.χ υφέσεις) ή αντιδρά σε αυτές. Απαντήσεις σχετικά με τις διοικητικές ικανότητες εκμαιεύονται και από την ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων που υποβάλλει. Η προσωπική του ιστορία περιγράφεται από τις διαμαρτυρήσεις και πτωχεύσεις, όπως αυτές καταχωρούνται σε δελτία πληροφοριών των τραπεζών ή τους καταλόγους της Ένωσης Τραπεζών.

Επιχειρηματικές Πληροφορίες: Οι επιχειρηματικής φύσης πληροφορίες σκοπό έχουν να ερευνήσουν τη δυνατότητα της επιχείρησης, στο πλαίσιο των μεταβαλλόμενων οικονομικών συνθηκών και των ιδιαιτεροτήτων του κλάδου, για την εξόφληση του δανείου και την πληρωμή των τόκων και λοιπών εξόδων. Στην περίπτωση βραχυπρόθεσμης πίστωσης, στο πλαίσιο του ορίου χρηματοδότησης, η έγκριση στηρίζεται σε γενικής φύσης πληροφορίες του συνεχώς ενημερωμένου φακέλου του δανειολήπτη και σε σχετική βραχυπρόθεσμη ανάλυση, για την εκτίμηση της κατάστασης ρευστότητας.

Ο φάκελος κάθε δανειολήπτη τραπεζικής πίστωσης περιέχει το συνοπτικό ιστορικό, τους κυριότερους μετόχους, τα διαδοχικά στάδια εξέλιξης, τη θέση των προϊόντων στην αγορά και τις οικονομικές καταστάσεις. Οι τελευταίες σε άλλες χώρες κατά την υποβολή συνοδεύονται υποχρεωτικά με υπεύθυνη δήλωση η οποία αναγράφει ότι τυχόν απόκρυψη, παράλειψη ή ψευδής πληροφόρηση μπορεί να έχει νομικές συνέπειες. Στην Ελλάδα ζητείται κυρίως δήλωση του Ν.1599/86 για τις πιστώσεις που έχει πάρει συνολικά από τις άλλες τράπεζες. Μεταξύ των παρεχομένων επιχειρηματικών πληροφοριών, απαραίτητο κρίνεται ο εφοδιασμός της τράπεζας με τον προγραμματισμό της επιχείρησης, όπως αυτός εκφράζεται από τον ταμιακό προϋπολογισμό και τις προϋπολογιστικές καταστάσεις του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης. Υποβάλλεται επίσης και ο κεφαλαιουχικός προϋπολογισμός, εφόσον υπάρχουν προγράμματα, ενώ στην περίπτωση χορηγήσεων με τη μορφή αλληλόχρεου λογαριασμού συνηθίζεται και η χρονική διάρθρωση των εισπρακτέων λογαριασμών.

Στην περίπτωση όμως μακροπρόθεσμου δανείου γίνεται μελέτη από ειδική υπηρεσία της τράπεζας. Η μελέτη απαντά στο ερώτημα αν η κερδοφόρα δύναμη της επιχείρησης θα είναι ικανή να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του δανείου και ανάλογα εισηγείται την έγκριση ή απόρριψη.

Χρήση Δανείου: Πρόβλημα ρευστότητας αντιμετωπίζουν όχι μόνο οι επιχειρήσεις αλλά και οι τράπεζες, γι'αυτό θέλουν να γνωρίζουν ποια θα είναι η χρήση του δανείου και ποια η πιθανότητα επιστροφής, ως εκ της ροής και του ύψους των εσόδων που αυτό θα δημιουργήσει. Αν έχουν την πρώτη

πληροφορία γνωρίζουν το είδος των κεφαλαίων που χρειάζονται και τη μορφή με την οποία πρέπει να δοθούν. Αν έχουν τη δεύτερη πληροφορία, το ύψος δηλαδή των εσόδων και επιπρόσθετα τη χρονική στιγμή εισροής τους, μπορούν να ορίσουν τον τρόπο εξόφλησης, έχοντας βέβαια υπόψη ότι τα ενεργητικά (πρώτες ύλες, έτοιμα προϊόντα, λογαριασμοί πελατών) χρειάζονται διαφορετικό χρόνο το καθένα για να μετατραπεί σε ευρώ. Έτσι κάθε δάνειο, ανάλογα με τη διάρκειά του, πρέπει να αξιολογείται η ικανότητα επαναπληρωμής του μαζί και των τόκων, είτε με βραχυπρόθεσμη ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων (ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης) είτε με μακροπρόθεσμη μελέτη από τη Διεύθυνση Επιχειρηματικών Μελετών της τράπεζας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αναμφίβολα, καθοριστικό σημείο στην εκπόνηση της εργασίας μας, αποτέλεσε το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί στην επόμενη ενότητα. Το ερωτηματολόγιο αυτό παρουσιάζει τα αποτελέσματα των συνεντεύξεών μας με στελέχη τραπεζών, αρμόδια για την χρηματοδότηση επιχειρήσεων. Η επαφή μας με τα στελέχη αυτά ήταν ιδιαίτερος εποικοδομητική για την σημασία και το ρόλο του πιστοποιητικού των Ορκωτών Ελεγκτών για την χρηματοδότηση των οικονομικών μονάδων. Στην πλειοψηφία τους τα στελέχη μας διευκόλυναν στο έργο μας, ενώ υπήρχαν και περιπτώσεις που κάποια στελέχη αρνήθηκαν να μας προσφέρουν τη βοήθειά τους.

Προσπαθήσαμε να δημιουργήσουμε ένα ερωτηματολόγιο, τέτοιο ώστε, να μπορέσουμε με απλές και σύντομες ερωτήσεις να βγάλουμε ασφαλή και χρήσιμα συμπεράσματα στο κατά πόσο επηρεάζεται η τραπεζική χρηματοδότηση από το πιστοποιητικό του Ορκωτού Ελεγκτή, αλλά και να προβληματίσουμε τα ίδια τα ερωτώμενα στελέχη.

Πιστεύουμε ότι η προσπάθειά μας αυτή, οδήγησε σε ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα, αλλά κυρίως, μας βοήθησε στην κατανόηση της σπουδαιότητας και της σημασίας του πιστοποιητικού για την τραπεζική χρηματοδότηση.

Η επεξεργασία των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο μπορεί να συνοψιστεί ως ακολούθως...

3.2 ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	
ΕΡΩΤΗΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
1. Ποια η σημασία του πιστοποιητικού για τις τράπεζες;	Αρκετή, μα όχι η πρωταρχική. Περισσότερη προσοχή δίδεται από τις τράπεζες στην χρηματοοικονομική ανάλυση των μεγεθών και μετά στο πιστοποιητικό.
2. Ποια είναι τα σημεία εκείνα του πιστοποιητικού, στα οποία δίνουν έμφαση και ιδιαίτερη προσοχή οι τράπεζες;	Τα σημεία των κονδυλίων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που ενδιαφέρεται η τράπεζα άμεσα.
3. Ποια είναι τα κονδύλια αυτά;	Τα κονδύλια ανάλογα με την χρηματοοικονομική κατάσταση που αφορούν.
4. Σημεία (κονδύλια ή μεγέθη αλλιώς) που δίδεται προσοχή μέσω του πιστοποιητικού και αφορούν τον ισολογισμό;	Αυτά είναι: α) Τα ίδια κεφάλαια, β) Το κυκλοφορούν και πάγιο Ε, γ) Τις βράχυ και μάκρο υποχρεώσεις, δ) Τους πελάτες. Σ' αυτά τα σημεία των παρατηρήσεων του πιστοποιητικού δίνεται έμφαση.
5. Όσον αφορά την Κ.Α.Χ. και τις παρατηρήσεις του πιστοποιητικού «επάνω» σ' αυτήν;	Δίνεται προσοχή σε: α) Κερδοφορία, β) Πωλήσεις, γ) Κόστη.
6. Έμφαση σε άλλες παρατηρήσεις που πιθανόν να μην αναφέρονται σε χρηματοοικονομικές καταστάσεις;	α) Σημειώσεις για κλάδο επιχείρησης β) Σχέσεις με άλλες τράπεζες γ) Αλλαγή μεθόδου απογραφής (συνήθως αναφέρεται στην Κ.Α.Χ. αλλά υπάρχουν περιπτώσεις που δεν αναφέρεται σαν παρατήρηση της Κ.Α.Χ) δ) Τήρηση ορθών διατάξεων.

7. Το πλήθος των παρατηρήσεων πόσο επηρεάζει την έγκριση ή μη χορηγήσεων;	Όσο περισσότερες παρατηρήσεις υπάρχουν τόσο πιο επικυλακτικοί είναι οι τραπεζίτες.
8. Υπάρχει κάποια περίπτωση που σίγουρα δεν εγκρίνεται η χορήγηση;	Βεβαίως. Όταν δεν έχει κέρδη η επιχείρηση και ιδιαιτέρως όταν σημειώνει ζημιές για μια διάρκεια συνήθως 3 με 5 έτη.
9. Κάποια άλλη αιτία που αποτελεί «τροχοπέδη» στην έγκριση χορηγήσεων;	Συνήθως η μη ικανοποίηση των τραπεζών από τα στοιχεία οικονομικής φύσεως (κέρδη, έσοδα, κ.τ.λ.) που τους δίδονται από τις επιχειρήσεις.

3.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ-ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Στο ερωτηματολόγιο που προηγήθηκε είναι ιδιαιτέρως σημαντικό να επεξηγήσουμε τις διάφορες πτυχές του:

Κατόπιν συζήτησης με τους υπευθύνους των τραπεζών, για την χορήγηση δανείων προς επιχειρήσεις, μας γνωστοποιήθηκε ότι κύρια και μεγαλύτερη έμφαση, από την πλευρά των τραπεζών, δίδεται στην χρηματοοικονομική ανάλυση των μεγεθών και γενικά των στοιχείων από τους αρμοδίους των τραπεζών, και ακολούθως στο πιστοποιητικό που χορηγεί ο Ορκωτός Ελεγκτής.

Τα στοιχεία που ενδιαφέρουν άμεσα τις τράπεζες, είναι αυτονόητο, ότι διαφέρουν ανάλογα με την χρηματοοικονομική κατάσταση στην οποία περιέχονται.

Οι 2 κυριότερες καταστάσεις που εξετάζονται, καταρχήν από Ορκωτούς Ελεγκτές, και κατόπιν από τις τράπεζες είναι 1) ο Ισολογισμός και 2) η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως (γνωστή και ως Κ.Α.Χ).

Όσον αφορά τον Ισολογισμό, τα σημεία του, όπου οι τράπεζες εστιάζουν το ενδιαφέρον τους, είναι τα εξής:

A) Καταρχήν, τα Ίδια Κεφάλαια της επιχείρησης. Εξετάζονται οι ιδιαίτερες υποκατηγορίες της κατηγορίας αυτής, δηλαδή το κεφάλαιο, η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (δηλαδή τα ποσά που προκύπτουν, κατά την διάθεση νέων μετοχών σε τιμή υψηλότερη της ονομαστικής, εκ της αθροίσεως των διαφορών πέραν της ονομαστικής αξίας της μετοχής), οι διαφορές αναπροσαρμογής (από ανατίμηση της αξίας των τίτλων συμμετοχής σε άλλες εταιρείες), τις επιχορηγήσεις επενδύσεων (περιλαμβάνουν τις ενισχύσεις που έλαβε η επιχείρηση κυρίως από το Κράτος ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την εξαγορά ή κατασκευή ακινητοποιήσεων), το Αποθεματικό Κεφάλαιο (κεφάλαια όπου την σύστασή τους προβλέπει ο νόμος ή το καταστατικό καθώς και διάφορα έκτακτα και ειδικά αποθεματικά) και τα Αποτελέσματα εις νέον (το ενδεχόμενο αδιανέμητο υπόλοιπο κερδών της χρήσεως και οι ζημιές της χρήσεως).

Χαρακτηριστικό των παραπάνω στοιχείων είναι ότι παραμένουν διαρκώς στη διάθεση της επιχείρησης και χρησιμοποιούνται για εγγύηση προς τράπεζες και διαφόρους πιστωτές ή ακόμα και για επενδύσεις.

B) Το Κυκλοφορούν και το Πάγιο Ενεργητικό της επιχείρησης, τα οποία θεωρούνται ιδιαίτερης σημασίας.

Αφενός μεν το Πάγιο Ενεργητικό που περιλαμβάνει τις ενσώματες ακινητοποιήσεις, δηλαδή τα πάγια ενσώματα στοιχεία (οικοδομήσιμες και οικοδομημένες εκτάσεις), τις ασώματες ακινητοποιήσεις ή άυλα πάγια στοιχεία (έχουν διάρκεια χρήσεως μεγαλύτερη του ενός έτους) και τις συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματιστικές απαιτήσεις (δηλαδή τα ποσά της επιχείρησης στο μετοχικό κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων).

Αφετέρου, το Κυκλοφορούν Ενεργητικό της επιχείρησης, το οποίο είναι απαραίτητο για την λειτουργία της επιχείρησης και συμπλήρωμα των ακινητοποιήσεων, περιλαμβάνει τα αποθέματα, τις απαιτήσεις, τα χρεόγραφα και τα διαθέσιμα.

Γ) Οι βραχυπρόθεσμες και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης (βραχυπρόθεσμες γιατί έχουν διάρκεια έως ένα έτος και μακροπρόθεσμες γιατί έχουν διάρκεια μεγαλύτερη του ενός έτους).

Σε αυτή την κατηγορία, οι τράπεζες δίνουν έμφαση σε επιστολές Ορκωτών Ελεγκτών για πιστοποίηση, σε συμφωνίες υπολοίπων, στην ακρίβεια και σωστή απεικόνιση των τόκων καθώς και ο σωστός διαχωρισμός τους.

Δ) Οι πελάτες, οι οποίοι απεικονίζονται στον λογαριασμό «Απαιτήσεις». Είναι απαραίτητο να γίνει σωστή ανάλυση γιατί αποτελεί την τελευταία φάση του κύκλου εκμετάλλευσης πριν την ρευστοποίηση και αποτελεί μέτρο και δείκτη ορθότητας της πιστωτικής πολιτικής της επιχείρησης.

Η δεύτερη σπουδαία χρηματοοικονομική κατάσταση στην οποία δίνουν έμφαση οι τράπεζες είναι η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως (Κ.Α.Χ).

Δεσπόζουσα σημασία σε αυτήν την κατάσταση δίδεται στην Κερδοφορία της επιχείρησης, δηλαδή αν έχει προέλθει από σωστό υπολογισμό των εσόδων και των εξόδων και κυρίως να μην είναι «εικονική».

Στην Κ.Α.Χ, εξίσου σημαντικό στοιχείο, θεωρούνται από τις τράπεζες, οι Πωλήσεις. Είναι το ύψος των πωλήσεων ανάλογο του όγκου των εργασιών που έγιναν με τρίτους στην διάρκεια μιας χρήσεως στην ομαλή και τρέχουσα άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας της επιχείρησης; Είναι ένα ερώτημα που πρέπει να ερευνηθεί από τους αρμοδίους των τραπεζών.

Να σημειωθεί ότι, όταν λέμε Πωλήσεις, εννοούμε τα ακαθάριστα έσοδα από πωλήσεις εμπορευμάτων, ετοιμών και ημιτελών προϊόντων, λοιπά αποθέματα και πωλήσεις υπηρεσιών.

Στην κατάσταση αυτή εξίσου σημαντικό, για τις τράπεζες, είναι και το κόστος των πωλήσεων και ιδιαίτερα να είναι εμφανές αν το κόστος αυτό είναι πραγματικό ή όχι, αλλά και αν έχουν γίνει σωστές εκτιμήσεις.

Εκτός από τις παρατηρήσεις, οι οποίες αναφέρονται στον Ισολογισμό και στην Κ.Α.Χ, οι τράπεζες δίνουν και ιδιαίτερη βαρύτητα και σε άλλες παρατηρήσεις του πιστοποιητικού οι οποίες πιθανόν να αναφέρονται μέσα σε αυτό. Τέτοιες είναι οι παρατηρήσεις που αναφέρονται στον κλάδο της επιχείρησης (ποια είναι η πορεία του κλάδου, πού κυμαίνεται;), εκείνες που αφορούν τις σχέσεις της επιχείρησης με άλλες τράπεζες (το ιστορικό,

ουσιαστικά, των τραπεζικών της συναλλαγών), αν υπάρχει κάποια παρατήρηση που να αναφέρεται σε αλλαγή της μεθόδου απογραφής, η οποία πιθανόν να έχει γίνει, και σαφέστατα η τράπεζες επιθυμούν να αναγράφονται στα πιστοποιητικά αν έχει γίνει τήρηση των ορθών διατάξεων, σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους.

Θα πρέπει να σημειωθεί, στις επαφές που έγιναν με τις τράπεζες, όλες ανέφεραν ότι όσες περισσότερες παρατηρήσεις περιλαμβάνει το πιστοποιητικό του Ορκωτού Ελεγκτή, τόσο πιο επιφυλακτικές είναι προς τις επιχειρήσεις.

Μια αίτηση χορήγησης δανείου από μια επιχείρηση σίγουρα δεν εγκρίνεται από τις τράπεζες, στην περίπτωση που η αιτούσα επιχείρηση δεν παρουσιάζει κέρδη, και ιδιαίτερα όταν υπάρχουν ζημιές για μια συνεχή περίοδο (συνήθως 3-5 έτη).

Εκτός από τον προαναφερθέντα λόγο, ο οποίος αποτελεί και την κύρια αιτία μη χορήγησης δανείου, σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα αποτελεί και η μη ικανοποίηση των τραπεζών από τα στοιχεία οικονομικής φύσεως, όπως έσοδα κ.α.

Γενικό συμπέρασμα από το ερωτηματολόγιο που προηγήθηκε αποτελεί το γεγονός ότι οι τραπεζικοί οργανισμοί, ελέγχουν το σύνολο των στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων, προκειμένου να είναι σίγουρες για την έγκριση ή όχι της χορήγησης δανείου.

Προς τούτο επιζητούν την επιβεβαίωση της ορθότητας των αναφερομένων στον Ισολογισμό περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και λειτουργικών αποτελεσμάτων από Ορκωτό Ελεγκτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ

Μελετώντας τα στοιχεία που προηγήθηκαν δεν θα πρέπει να παραβλέψουμε να επισημάνουμε και τις τελευταίες εξελίξεις στην ελεγκτική και στην σχέση της με τον τραπεζικό τομέα. Στην συνέχεια θα παραθέσουμε στοιχεία, που είναι χαρακτηριστικά των εξελίξεων στους δύο αυτούς τομείς και τα οποία έρχονται να συμπληρώσουν τα προηγούμενα στοιχεία, για να μπορέσουμε να σχηματίσουμε μια πλήρη εικόνα και άποψη σχετικά με το θέμα που απασχολεί την εργασία αυτή.

4.2 ΣΦΙΓΓΕΙ Ο ΚΛΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ¹

Μετά τις τελευταίες εξελίξεις, όπως το σκάνδαλο της ENRON, ασφυκτικός γίνεται ο κλοιός για τις υπερχρεωμένες επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το αν είναι ή όχι εισηγμένες στο ελληνικό χρηματιστήριο. Οι τράπεζες φαίνονται πλέον αποφασισμένες να κλείσουν τη στρόφιγγα των αναχρηματοδοτήσεων των παλαιών δανείων τους.

Στην παρούσα συγκυρία, η πολιτική τους συνοψίζεται στα εξής:

- A) Αυστηρή αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των εταιρειών.
- B) Στην εξασφάλιση υψηλότερων και σταθερότερων εγγυήσεων.

Γ) Στην άσκηση πιέσεων προς τις χρεωμένες εταιρείες να προχωρήσουν σε συγχωνεύσεις με ομοειδείς επιχειρήσεις, μειώνοντας το λειτουργικό κόστος και περιορίζοντας τις δανειακές τους ανάγκες.

¹ Βλέπε Εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 22 Σεπτεμβρίου 2002, Οικονομικό Ένθετο, σελ. 3

Το τραπεζικό σύστημα αποφεύγει να χρηματοδοτήσει εταιρείες από κλάδους όπως η ακτοπλοΐα, η πληροφορική και η υψηλή τεχνολογία, αλλά και οι ιχθυοκαλλιέργειες εάν προηγουμένως δεν εξασφαλίσει υψηλές εγγυήσεις.

Την ίδια ώρα, όλες οι τράπεζες προσπαθούν να περιορίσουν την έκθεση των δανείων τους σε αυτούς τους κλάδους και να μετατοπίσουν τις χρηματοδοτήσεις τους σε περισσότερο υγιείς τομείς της οικονομίας, όπως για παράδειγμα τις κατασκευές.

Στέλεχος της τραπεζικής αγοράς έλεγε χαρακτηριστικά ότι σε καμία περίπτωση δεν συμφέρει τις τράπεζες να αφήσουν τις επιχειρήσεις να καταρρεύσουν, καθώς θα ήταν σαν να έκλειναν « τον στάβλο όταν τα άλογα έχουν βγει ήδη έξω », θυμίζοντας τη ρήση του επικεφαλής της ιταλικής τράπεζας Mediobanca, Κ. Μαράνγκι, ο οποίος έχει καταρτίσει το σχέδιο σωτηρίας της FIAT.

Το ίδιο στέλεχος επισημαίνει με νόημα ότι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια εταιρειών που το μέλλον τους κρίνεται αβέβαιο δεν αναχρηματοδοτούνται πλέον αλλά μπαίνουν σε οριστική εμπλοκή και η τράπεζα κάνει τα αδύνατα δυνατά « για να πάρει πίσω τα χρήματά της».

Οι τράπεζες έχουν λάβει την απόφαση ότι σε περιπτώσεις τέτοιων δανείων, οι εγγυήσεις που θα λαμβάνουν θα είναι διπλάσιες ή ακόμα και τριπλάσιες του ύψους των δανείων.

Μάλιστα, στην παρούσα περίοδο δέχονται εγγυήσεις μόνο ακίνητα ή μετρητά, ενώ εγγυήσεις με μετοχές αυτή τη στιγμή θεωρούνται ότι είναι « άνευ αντικρίσματος ». Για την ακρίβεια, είτε δεν τις δέχονται είτε, αν τις δεχθούν, η αξία τους πρέπει να είναι πολλαπλάσια του δανείου.

4.3 ΓΙΝΕΤΑΙ ΠΡΑΞΗ Η ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΟ ΔΑΝΕΙΣΜΟ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Οριστική λύση στα « ψιλά γράμματα » των συμφωνιών για δάνεια, και ιδιαίτερα στα « προβληματικά » δάνεια επιχειρεί να δώσει η Τράπεζα της Ελλάδος με 2 άμεσες κινήσεις:

A) Με πράξη του διοικητή θα θεσμοθετηθούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και πρακτικές για την αύξηση της διαφάνειας στις συναλλαγές, με ποινές για τις τράπεζες- παραβάτες.

B) Με την ολοκλήρωση του « Τειρεσία », δηλαδή του δικτύου εποπτείας των δανείων, θα επιχειρηθεί η συγκράτηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (πολλές φορές παράλληλων), τα οποία πλέον έχουν πολλαπλασιαστεί επικίνδυνα.

Στην πράξη του διοικητή για τη διαφάνεια, θα καταγράφονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις που πρέπει να τηρούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Πρώτη φορά, επίσης, θεσπίζεται η επιβολή συγκεκριμένων ποινών ανά παράβαση των τραπεζών, ώστε να γίνεται δυνατός ο έλεγχός τους από τη ΤΤΕ.

Με τη νέα αυτή ρύθμιση της ΤΤΕ, θα κωδικοποιούνται οι υποχρεώσεις των τραπεζών αναφορικά με την ενημέρωση που πρέπει να παρέχουν στους υποψήφιους πελάτες.

Παράλληλα, με τον καθορισμό πρώτη φορά πραγματικών ποινών για τις τράπεζες-παραβάτες, θα γίνει δυνατή η εφαρμογή της εποπτείας αλλά και η δημιουργία « αντικινήτρων » για παρέκκλιση από τους όρους της σύμβασης.

Σύμφωνα με τον υποδιοικητή της ΤΤΕ, Λάκη Θωμόπουλο, το μεγαλύτερο όφελος που θα προκύψει από την πλήρη εφαρμογή των δυνατοτήτων του « Τειρεσία », θα είναι το γεγονός ότι η λίστα του «Τειρεσία » θα ενημερώνεται όχι μόνο για τα δυσμενή στοιχεία (πλειστηριασμοί κ.λ.π.), αλλά για το σύνολο των δανείων που έχει ο καθένας καθώς και για το αν καθυστερεί δόσεις κ.α.

Πρόθεση της ΤΤΕ είναι να μη χρησιμοποιηθεί το σύστημα για «σκάλισμα » παλαιότερων υποθέσεων, δηλαδή για τον καταλογισμό ευθυνών σε περιπτώσεις σύναψης παράλληλων δανείων από διαφορετικές τράπεζες για το ίδιο σκεπτικό με αυτό του θέματος των πανωτοκίων.

Δεν θα συμβαίνει το ίδιο όμως με τα νέα δάνεια που θα συναφθούν. Εφεξής, είναι επιθυμητό να ορθολογιστικοποιηθεί η αγορά, δηλαδή να φέρουν οι ίδιες οι τράπεζες ευθύνη, αφού θα είναι βέβαιο ότι γνωρίζουν το « φάκελο » του πελάτη.

Όπως εκτιμάται, ο αριθμός των « προβληματικών » δανείων, δηλαδή αυτών που είτε δεν εξυπηρετούνται είτε είναι αμφίβολη η εξυπηρέτησή τους στο μέλλον.

Οι επιπτώσεις αυτής της κατάστασης είναι ήδη ορατές, καθώς η Ελλάδα έχει το μεγαλύτερο αριθμό μη εξυπηρετούμενων δανείων – κυρίως ενυπόθηκων – στην Ε.Ε. Τα δάνεια αυτά ακόμη δεν δημιουργούν πιέσεις στις τράπεζες, καθώς συνδέονται με μεγαλύτερο αριθμό υποθηκών από ό,τι στο εξωτερικό.

4.4 ΚΛΕΙΔΙ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ¹

Η εισαγωγή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην ελληνική αγορά, από το 2003 και μετά, πρέπει να συνοδευτεί και από την εισαγωγή των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Την άποψη αυτή εκφέρει σημαντική μερίδα των ορκωτών ελεγκτών, που θεωρεί ότι τα ΔΕΠ θα προσδώσουν ακόμη μεγαλύτερη αξία στην προσπάθεια ορθολογικοποίησης των οικονομικών αποτελεσμάτων των εταιρειών, που επιχειρείται μέσα από την εφαρμογή των ΔΛΠ.

Τα ΔΕΠ προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη συνολική «ποσοτικοποίηση» των παρατηρήσεων που σημειώνει ο ορκωτός ελεγκτής στην έκθεσή του. Δηλαδή, πώς θα διαμορφώνονταν τα κέρδη ή οι ζημιές μίας εταιρείας, αλλά και η καθαρή θέση, εάν είχαν ληφθεί υπόψη τα ποσά που αναγράφονται στις σημειώσεις.

Τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα αναφέρονται, επίσης, σε ένα πλήθος παραγόντων που επηρεάζουν την ανεξαρτησία του ελεγκτή από τον ελεγχόμενο.

Για παράδειγμα, η ετήσια περιοδική αμοιβή που εισπράττει ένας ελεγκτικός φορέας από μια εταιρεία δεν πρέπει να αποτελεί ουσιαστικό ποσοστό των συνολικών ετήσιων ελεγκτικών αμοιβών του ελεγκτικού φορέα.

¹ Βλέπε Εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 24 Νοέμβρη 2002, Οικονομικό Ένθετο, σελ. 17

Αν και δεν προσδιορίζονται ακριβή ποσοστά από τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα, υπάρχουν ωστόσο θεσμικοί φορείς στο εξωτερικό (π.χ Αμερικανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς) που έχουν προχωρήσει σε ακριβή προσδιορισμό τους.

Στα βασικά πλεονεκτήματα των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων συμπεριλαμβάνεται και η ύπαρξη πολλών διαφορετικών προτύπων εκθέσεων ελέγχου (τακτικός έλεγχος, ειδικός έλεγχος, επισκόπηση, διαχειριστικός έλεγχος κ.λ.π), καθώς και μεθόδων για την προσαρμογή των ελέγχων σε πολύπλοκα μηχανογραφικά συστήματα που επιτρέπουν τη χρήση σύγχρονων στατιστικών μοντέλων.

Σύμφωνα με ορκωτό ελεγκτή-συνεργάτη μεγάλης ελεγκτικής εταιρείας, τα ελληνικά ελεγκτικά πρότυπα που ισχύουν σήμερα έχουν συμπληρώσει πάνω από 30 χρόνια ζωής.

Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίο ότι στο προσχέδιο νόμου για τους λογιστικούς ελέγχους των επιχειρήσεων έχουν ληφθεί υπόψη απαγορεύσεις και περιορισμοί που πηγάζουν από τα ΔΕΠ, όπως είναι:

A) Η απαγόρευση οποιασδήποτε μορφής άμεσης ή έμμεσης οικονομικής σχέσης των ελεγκτών με τους ελεγχόμενους

B) Η αποφυγή της πολύχρονης ενασχόλησης των ιδίων ελεγκτών με την ελεγχόμενη εταιρεία.

4.5 ΠΙΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΕΣ¹

Τον Ιούλιο του 2003 27% των τραπεζών που ρωτήθηκαν απάντησαν ότι εφαρμόζουν αυστηρότερα κριτήρια αξιολόγησης σε σχέση με το άμεσο παρελθόν έναντι ποσοστού 47% που είχε απαντήσει καταφατικά στην ίδια ερώτηση σε έρευνα του Απριλίου του 2003 και 65% του Ιανουαρίου του 2003. Ωστόσο πολύ μεγαλύτερο ποσοστό από αυτό που είχε καταγραφεί στις προηγούμενες έρευνες απάντησε ότι διατηρεί αμετάβλητα και αυστηρότερα

¹ Βλέπε Εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 10 Αυγούστου 2003, Οικονομικό Ένθετο, σελ. 34

κριτήρια αξιολόγησης. Συγκεκριμένα το 73% των ερωτηθέντων έδωσε αυτή την απάντηση, έναντι 54% τον Απρίλιο. Η αυστηρότερη αξιολόγηση αφορά κυρίως τις μεγάλες επιχειρήσεις, παρά τις μικρομεσαίες και μικρότερες επιχειρήσεις. Η εξέλιξη αυτή συνδέεται με την επιδείνωση του οικονομικού και επιχειρηματικού κλίματος που κατεγράφη στο πρώτο εξάμηνο του 2003, καθώς και με την καθυστέρηση της ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Οι αυστηρότεροι όροι χορήγησης δανείων προς τις επιχειρήσεις σχετίζονται με το περιθώριο (spread) με το οποίο επιβαρύνεται το επιτόκιο, το ύψος του δανείου, τα πιστωτικά όρια και οι υποθήκες. Όσον αφορά τη ζήτηση των δανείων, οι τράπεζες συνεχίζουν να αναφέρουν ότι παρατηρείται κάμψη, ιδιαίτερος εκ μέρους των μεγάλων επιχειρήσεων. Ειδικότερα, ποσοστό 35% ανέφερε πτώση της ζήτησης για δάνεια εκ μέρους των επιχειρήσεων έναντι ποσοστού 41% τον Απρίλιο, ενώ το 54% απάντησε ότι η ζήτηση παραμένει σταθερή έναντι 48% τον Απρίλιο και μόλις το 10% ανέφερε ενδείξεις ανάκαμψης της ζήτησης. Για το τρίτο τρίμηνο του 2003 οι ευρωπαίοι τραπεζίτες εκτιμούν ότι σε γενικές γραμμές η ζήτηση για δάνεια εκ μέρους των μικρομεσαίων και των μεγάλων επιχειρήσεων θα παραμείνει σε σταθερά επίπεδα, ενώ θεωρούν πολύ πιθανόν να μειωθεί το ύψος της χρηματοδότησης σε απόλυτα νούμερα.

Ως βασικές αιτίες της κάμψης της ζήτησης δανείων εκ μέρους των επιχειρήσεων, οι ευρωπαίοι τραπεζίτες αναφέρουν την πτώση των επενδύσεων και τη μείωση των αποθεμάτων.

Αντιθέτως τα νέα δάνεια που χορηγούνται χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο για την αναδιάρθρωση του χρέους των επιχειρήσεων. Όπως και στην Ελλάδα έτσι και στη ζώνη του ευρώ οι επιχειρήσεις μετατρέπουν τον βραχυπρόθεσμο δανεισμό σε μακροπρόθεσμο.

4.6 ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Οι τράπεζες διατηρούν άμεσες σχέσεις με τους πελάτες τους. Διαχρονικά δημιουργούνται στενές προσωπικές σχέσεις και τα επιχειρηματικά

προβλήματα των δανειζομένων συζητούνται συχνά. Έτσι οι τράπεζες προσφέρουν μια άτυπη μορφή επιχειρηματικών συμβουλών. Ένας υποψήφιος δανειζόμενος που επιθυμεί μια τέτοια σχέση πρέπει να λάβει υπόψη του τις ακόλουθες σημαντικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των τραπεζών:

A) Η βασική πολιτική απέναντι στον πιστωτικό κίνδυνο διαφέρει από τράπεζα σε τράπεζα. Ορισμένες ακολουθούν σχετικά συντηρητικές πρακτικές χρηματοδότησης ενώ άλλες εφαρμόζουν αυτό που ονομάζεται *δημιουργική τραπεζική πρακτική (creative banking practices)*. Η πιστωτική πολιτική αντικατοπτρίζει τόσο την προσωπικότητα των στελεχών της τράπεζας όσο και τις συγκεκριμένες συνθήκες που αντιμετωπίζει η τράπεζα στο θέμα της κίνησης των καταθέσεων.

B) Ορισμένα στελέχη τραπεζών ενεργοποιούνται στην παροχή συμβουλών και στην εξασφάλιση αναπτυξιακών δανείων σε επιχειρήσεις που διανύουν τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας τους. Μάλιστα ορισμένες τράπεζες διαθέτουν ειδικά τμήματα που είναι αρμόδια για τη χορήγηση δανείων σε επιχειρήσεις που προβλέπεται να αναπτυχθούν με γρήγορους ρυθμούς στα πρώτα χρόνια. Τα στελέχη των τμημάτων αυτών μπορούν να προσφέρουν πολύτιμες συμβουλές στους πελάτες τους.

Γ) Οι τράπεζες διαφέρουν ως προς το βαθμό στήριξης και ως προς την έκταση της υποστήριξης που παρέχουν στους πελάτες τους που διανύουν δύσκολες περιόδους. Το χαρακτηριστικό αυτό αναφέρεται συχνά ως *βαθμός συμπαράστασης της τράπεζας (degree of loyalty)*. Ορισμένες τράπεζες ασκούν σημαντική πίεση στους πελάτες τους να εξοφλήσουν τα δάνειά τους, όταν οι προοπτικές της επιχείρησης είναι δυσοίωνες, ενώ άλλες συμπαραστέκονται στην επιχείρηση και καταβάλλουν προσπάθειες για την βελτίωση της κατάστασης.

Δ) Οι τράπεζες διαφοροποιούνται έντονα και στο βαθμό εξειδίκευσης των δανείων που χορηγούν. Οι μεγαλύτερες τράπεζες διαθέτουν ξεχωριστά τμήματα που εξειδικεύονται σε διαφορετικούς τύπους δανείων, όπως κτηματικά, δάνεια που εξοφλούνται με δόσεις και πολύ βραχυπρόθεσμα εμπορικά δάνεια. Ακόμη και μέσα σε αυτές τις μεγάλες κατηγορίες μπορεί να υπάρχει εξειδίκευση κατά κλάδο, όπως π.χ για την χαλυβουργία, την

κλωστοϋφαντουργία. Οι μικρότερες τράπεζες κατά κανόνα αντικατοπτρίζουν τη φύση των δραστηριοτήτων και του οικονομικού περιβάλλοντος όπου δραστηριοποιούνται. Οι τράπεζες αυτές εξειδικεύονται σε συγκεκριμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως στη βιομηχανία πετρελαίου, στο γεωργικό τομέα.

Ε) Σημαντικό χαρακτηριστικό μπορεί να αποτελεί επίσης και το μέγεθος της τράπεζας. Επειδή το μέγιστο ύψος του δανείου που μπορεί να χορηγήσει μια τράπεζα σε κάθε επιμέρους πελάτη περιορίζεται, γενικά, στο 10% των κεφαλαίων της (μετοχικό κεφάλαιο + παρακρατηθέντα κέρδη) δεν είναι προς όφελος των μεγάλων επιχειρήσεων να δημιουργήσουν πιστωτικές σχέσεις με μικρές τράπεζες.

4.7 Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Σύμφωνα με σχετικές έρευνες, ο ρυθμός ανόδου των επιχειρηματικών δανείων το 2002 ήταν υψηλότερος του ρυθμού αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ (7,8%) και σχεδόν τριπλάσιος του ρυθμού ανόδου της αντίστοιχης κατηγορίας δανείων στην ευρωζώνη (3,5%). Βάσει των τελευταίων διαθέσιμων στοιχείων των νομισματικών αρχών (Φεβρουάριος 2003), επιταχύνθηκε ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις σε 11,2%, αφού είχε μεσολάβήσει κάμψη της πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις κατά το 2002. Μια κάμψη που οφειλόταν στην επιβράδυνση των χρηματοδοτήσεων προς το εμπόριο, γεγονός που αποδίδεται στην ανακατανομή δανείων από τις τράπεζες στα «λοιπά δάνεια», στον απευθείας δανεισμό των ιδιωτών από τις τράπεζες για αγορά διαρκών καταναλωτικών αγαθών και στην προσπάθεια πολλών εμπορικών να μειώσουν τη δανειακή τους επιβάρυνση.

Επίσης, το 2002 σημειώθηκε σημαντική μείωση των δανείων προς τη γεωργία λόγω της πολιτικής εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου της **Αγροτικής Τράπεζας**, ενώ από την επισκόπηση των άλλων κύριων κλάδων της

οικονομίας προκύπτει επιτάχυνση της χρηματοδότησης του τουρισμού και της βιομηχανίας – βιοτεχνίας.

4.8 ΠΩΣ ΚΥΜΑΙΝΕΤΑΙ Η ΖΗΤΗΣΗ

Οι περισσότερες τράπεζες βλέπουν τη ζήτηση των επιχειρηματικών δανείων να κινείται φέτος ανοδικά. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει ο κ. **Σταύρος Ιωάννου**, διευθυντής Επιχειρηματικής Πίστης της Nova Bank, «η πτώση των επιτοκίων τα τελευταία χρόνια έχει μετατρέψει το δανεισμό σε μια προσιτή πηγή άντλησης κεφαλαίων και ως εκ τούτου έχει παρατηρηθεί αύξηση των χρηματοδοτήσεων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις».

Αντίθετα ο κ. **Δημήτρης Αναγνωστόπουλος**, γενικός διευθυντής Επιχειρηματικών Χορηγήσεων της Citibank, σημειώνει πως την παρούσα περίοδο η ζήτηση των επιχειρηματικών δανείων παρουσιάζει μια κάμψη, η οποία είναι αποτέλεσμα των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στη χώρα μας. Συγκεκριμένα υποστηρίζει πως «η παγκόσμια οικονομική κρίση της τελευταίας διετίας και η ανασφάλεια που δημιούργησαν και δημιουργούν τα γεγονότα της Μέσης Ανατολής όπως είναι φυσικό έχουν επηρεάσει αρνητικά τις οικονομίες όλων των χωρών και ιδιαίτερα αυτών που βρίσκονται πλησιέστερα στη Μέση Ανατολή, όπως είναι η χώρα μας. Σε παρόμοιο οικονομικό περιβάλλον είναι γεγονός ότι αφενός μεν περιορίζονται οι νέες επενδύσεις και αφετέρου μειώνεται η κατανάλωση, κάτι που επιδρά άμεσα και στη μείωση των επιχειρηματικών δανείων, αυτών που σκοπό έχουν την ανάπτυξη των υφιστάμενων επιχειρήσεων ή τη δημιουργία νέων. Αυξάνει βέβαια τη ζήτηση των δανείων που σκοπό έχουν να καλύψουν τις τρέχουσες ανάγκες των επιχειρήσεων, προκειμένου αυτές να καταφέρουν να ξεπεράσουν την περίοδο της ύφεσης. Αυτά όμως τα δάνεια έχουν υψηλότερο ποσοστό επισφαλειών και χορηγούνται με μεγαλύτερη επιφυλακτικότητα από τις τράπεζες».

4.9 ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ

Ανοδική θα εξακολουθήσει να είναι η πορεία της ζήτησης των επιχειρηματικών δανείων και για τα επόμενα χρόνια, προκειμένου οι ΜμΕ να οπλιστούν σε σχέση με τον ανταγωνισμό, να εκσυγχρονιστούν, να αναπτυχθούν και να επεκταθούν εκτός των συνόρων. «Είναι γεγονός ότι πολλές από τις ΜμΕ αναπτύχθηκαν πολύ γρήγορα και αρκετά άναρχα τα τελευταία χρόνια, χωρίς τις κατάλληλες υποδομές, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται σημαντική ανάγκη για επενδύσεις σε τεχνολογία και τεχνογνωσία. Οι επιχειρήσεις αναζήτησαν κατά καιρούς, αναζητούν και θα αναζητούν μοντέρνους τρόπους χρηματοδότησης και η τάση αυτή δηλώνεται εκτός των άλλων και από το γεγονός ότι η συνολική αξία των υπηρεσιών factoring αυξήθηκε κατά 31,71% τον τελευταίο χρόνο. Σε σχέση με τις λοιπές παραμέτρους που θα συμβάλουν στην αναπτυξιακή πορεία των ελληνικών επιχειρήσεων, κρίσιμη θεωρείται πια η μείωση του λειτουργικού κόστους των επιχειρήσεων. Έχοντας απτά δείγματα ότι η επιτυχία τους θα προέλθει περισσότερο από το ελεγχόμενο κόστος και λιγότερο από την αύξηση των πωλήσεων, οι ΜμΕ έχουν αρχίσει ήδη να υιοθετούν μεθόδους εξοικονόμησης με προεξάρχον το Internet banking. Κατά συνέπεια, οι τράπεζες που θα καταφέρουν να προσφέρουν ολοκληρωμένες λύσεις στον τομέα αυτό θα κερδίσουν σημαντικό μερίδιο αγοράς», αναφέρει ο κ. Ιωάννου.

Παράλληλα σύμφωνα με τη διεύθυνση μάρκετινγκ της Alpha Bank, αν και ο ρυθμός αύξησης των χρηματοδοτήσεων προς τις επιχειρήσεις αναμένεται να διατηρηθεί σε σχετικά υψηλό επίπεδο στα επόμενα έτη, εντούτοις δεν αναμένονται οι πολύ υψηλοί ρυθμοί αύξησης των πιστώσεων που είχαν σημειωθεί στην περίοδο 1999-2001. «Στην εκτίμηση αυτή συνηγορούν: **α)** Η παράβλεψη για υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης στα επόμενα έτη, όπως προκύπτει από το Πρόγραμμα Αναπτύξεως και Σταθερότητας 2002-2006, το οποίο αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2003. **β)** Η συνέχιση της πορείας σύγκλισης της ελληνικής χρηματοοικονομικής αγοράς στις αντίστοιχες ευρωπαϊκές με περαιτέρω αύξηση των πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ από το

39% του ΑΕΠ το 2002 προς τα υψηλότερα επίπεδα που ισχύουν στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες».

Τέλος, στους Ολυμπιακούς Αγώνες εστιάζει τα αίτια αύξησης της ζήτησης επιχειρηματικών δανείων τα επόμενα χρόνια ο κ. Αναγνωστόπουλος από τη Citibank. Χαρακτηριστικά δηλώνει πως «το τελευταίο τρίμηνο του τρέχοντος έτους θα αυξηθεί η ζήτηση των επιχειρηματικών δανείων, ακόμη κι αν δεν έχει επέλθει έστω και κάποια ανάκαμψη στην παγκόσμια οικονομία και τούτο το βασίζουμε στο γεγονός ότι αυτό το χρονικό διάστημα θα εισέλθουμε στο τελευταίο στάδιο προετοιμασίας των επιχειρήσεων που θέλουν να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες που θα δημιουργήσουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες στη χώρα μας».

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

...διαβάζοντας και μελετώντας προσεκτικά αυτή την πτυχιακή εργασία, η αποκτώμενη γνώση και ωφέλεια μπορεί να συνοψιστεί στα παρακάτω.

Κατ' αρχήν, ενημερωθήκαμε για το πόσο σπουδαίο είναι το πιστοποιητικό στην δομή και την λειτουργία, όχι μόνο του τραπεζικού τομέα, αλλά και στην γενική ανάπτυξη της οικονομικής ευημερίας και αρμονίας.

Γνωρίσαμε πως λειτουργούν οι τράπεζες σε σχέση με την χρηματοδοτική τους λειτουργία, όσον αφορά τον τομέα των οικονομικών μονάδων, την ανάγκη για σωστή πληροφόρηση των τραπεζών μέσω του πιστοποιητικού πριν αυτές λάβουν αποφάσεις για χρηματοδότηση επιχειρήσεων.

Δόθηκε έμφαση στην σπουδαιότητα του ελέγχου και της ελεγκτικής σε γενικότερο επίπεδο.

Μελετήσαμε, μέσα από διάφορα στοιχεία, την αναγκαιότητα και σπουδαιότητα των δύο κυρίαρχων εννοιών της εργασίας αυτής, της τραπεζικής χρηματοδότησης και του πιστοποιητικού, διάμεσο της ελεγκτικής.

Από την όλη παρουσίαση έγινε αντιληπτό, πόσο σημαντικές είναι οι ορθές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι οποίες συνεπάγονται εγγύηση πιστοποιητικού, καθώς και στην ομαλή λειτουργία των επιχειρήσεων, των παραμέτρων που τις αφορούν και γενικά στο οικονομικό κύκλωμα.

Πληροφορηθήκαμε, από πρωτογενή στοιχεία μέσω ερωτηματολογίου που δημιουργήσαμε, τη σπουδαιότητα του πιστοποιητικού για την έγκριση ή μη χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από τις τραπεζικές μονάδες.

Πιστεύουμε, η εργασία που προηγήθηκε, έκανε τους αναγνώστες της να γνωρίσουν μια από τις πιο σημαντικές πτυχές του οικονομικού κόσμου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους κ.κ Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας (ή Εταίρους της
Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης.....)

Ελέγξαμε τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα της Ανώνυμης Εταιρείας (ή Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης) της εταιρικής χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου χχχχ. Ο έλεγχός μας, στα πλαίσια του οποίου λάβαμε και γνώση πλήρους λογιστικού απολογισμού των εργασιών των υποκαταστημάτων της εταιρείας, έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του κωδ.Ν.2190/1920 << περί Ανωνύμων Εταιρειών >> και τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίναμε κατάλληλες, βάσει των αρχών και κανόνων ελεγκτικής που ακολουθεί το Σώμα Ορκωτών Λογιστών. Τέθηκαν στη διάθεσή μας τα βιβλία και τα στοιχεία που τήρησε η εταιρεία και μας δόθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Στα βιβλία της εταιρείας έχει τηρηθεί κανονικά λογαριασμός κόστους παραγωγής. Δεν τροποποιήθηκε η μέθοδος απογραφής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Επαληθεύσαμε τη συμφωνία του περιεχομένου της Εκθέσεως Διαχείρισεως του Διοικητικού Συμβουλίου (ή του Διαχειριστή) προς την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων (ή τακτική Συνέλευση των εταίρων), με τις σχετικές Οικονομικές Καταστάσεις. Το Προσάρτημα

περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παράγρ. 1 του άρθρου 43^ο του κωδ. Ν.2190/1920.

Από τον παραπάνω έλεγχο μας προέκυψαν τα εξής: 1) 2) 3) 4) 5)

Οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις προκύπτουν από τα βιβλία και τα στοιχεία της εταιρείας και, μαζί με το Προσάρτημα, (αφού ληφθούν υπόψη οι παραπάνω παρατηρήσεις μας/ ή , με την επιφύλαξη των παραπάνω παρατηρήσεών μας), απεικονίζουν βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδεκτές και δεν διαφέρουν από εκείνες που η εταιρεία εφάρμοσε στην προηγούμενη χρήση (εκτός από τις περιπτώσεις των ανωτέρω παρατηρήσεων μας Νο), την περιουσιακή διάρθρωση και τη χρηματοοικονομική θέση (<< οικονομική κατάσταση >>) της εταιρείας κατά την 31^η Δεκεμβρίου ΧΧΧΧ, καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσεως που έληξε αυτή την ημερομηνία.

Αθήνα, ΧΧΧΧ

Ο Ορκωτός Ελεγκτής

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

SHORT-FORM AUDIT REPORT

To the Board of Directors,

XYZ Company:

We have examined the balance sheet of XYZ Company as of December 31, XXXX, and the related statements of income and retained earnings and changes in financial position for the year then ended. Our examination was made in accordance with generally accepted auditing standards, and accordingly included such tests of the accounting records and such other auditing procedures, as we considered necessary in the circumstances.

In our opinion, the aforementioned financial statements present fairly the financial position of XYZ Company at December 31, XXXX, and the results of its operations and the changes in its financial position for the year then ended, in conformity with generally accepted accounting principles applied on a basis consistent with that of the preceding year.

CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS

February 26, XXXX

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΓΓΛΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Report of the Auditors to the Members

We report on the accounts set out on pages XX to XX. As stated in Note 1 (...), the accounts include information in respect of five subsidiaries in the manner authorized for banking companies and in respect of two subsidiaries in the manner authorized for insurance companies. On this basis, in our opinion, the accounts give a true and fair view of the state of affairs at 31st December, XXXX, and of the profit for the year ended on that date, according to the historical cost convention, and comply with the Companies Acts 1948 and 1967.

For the reason set out in Note 1 (...) on page , a statement of source and application of funds has not been presented in these accounts.

London, 9th April 1979

COOPERS & LYBRAND,

Chartered Accountants.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ALPHA BANK

A) Επιχειρήσεις έως 75.000 ευρώ

i) Δάνειο κεφαλαίου Κινήσεως με επιστροφή 10% των τόκων

- Υψος δανείου από 3000 έως 15000 ευρώ
- Επιτόκιο 10.10% σταθερό (μετά την επιστροφή τόκου 9.09%)
- Διάρκεια 6 ή 12 ή 18 ή 24 μήνες
- Αποπληρωμή κεφαλαίου εφάπαξ στη λήξη του δανείου ή με τρίμηνες ή εξάμηνες καταβολές / Καταβολή τόκων ανά τρίμηνο.

ii) Υπερανάλωση Alpha 500

- Υψος δανείου από 3000 έως 15000 ευρώ
- Επιτόκιο κυμαινόμενο 9.25% (ελάχιστο δανειστικό επιτόκιο 6% πλέον 3.25%)
- Διάρκεια: χωρίς χρονικούς περιορισμούς
- Η επιστροφή του κεφαλαίου πραγματοποιείται ελεύθερα ανάλογα με την ρευστότητα του δανειολήπτη / Καταβολή τόκων ανά τρίμηνο.

iii) Δάνειο Εξοπλισμού / Μεταφορικού μέσου με επιστροφή 10% των τόκων

- Υψος Δανείου από 3000 έως 15000 ευρώ
- Επιτόκιο: Δάνειο τριών ετών 9.50% σταθερό (μετά την επιστροφή τόκου 8.55%)
Δάνειο 3-5 ετών 10.00% σταθερό (μετά την επιστροφή τόκου 9.00%)
- Διάρκεια από 3-5 έτη
- Αποπληρωμή με μηνιαίες ή τριμηνιαίες τοκοχρεολυτικές δόσεις

iv) Δάνειο Alpha 810 για επανγγελματική στέγη

- Υψος δανείου από 15000 ευρώ έως το 100% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου ή το 70% της αξίας του συμβολαίου αγοράς του ακινήτου ή του προϋπολογισμού κόστους ανέγερσης, αποπεράτωσης του ακινήτου
- Σταθερό επιτόκιο 3 ετών, 6,50% / 2^η, 3^η και 4^η τριετία: επιλογή μεταξύ σταθερού επιτοκίου 3 ετών ή κυμαινόμενου επιτοκίου (ελάχιστο δανειστικό επιτόκιο πλέον 1%)
- Διάρκεια 3 ή 6 ή 9 ή 12 έτη
- Αποπληρωμή με μηνιαίες τοκοχρεολυτικές δόσεις

B) Επιχειρήσεις από 75000 έως 1000000 ευρώ

i) Δάνειο κεφαλαίου κινήσεως με επιστροφή 10% των τόκων

- Επιτόκιο 9,75% σταθερό (μετά την επιστροφή τόκου 8,78%)
- Διάρκεια 6 ή 12 ή 18 ή 24 μήνες
- Αποπληρωμή κεφαλαίου εφάπαξ στη λήξη του δανείου ή με τρίμηνες ή εξάμηνες καταβολές / καταβολή τόκων ανά τρίμηνο

ii) Alpha 600 Ανοιχτός Λοναριασμός

- Επιτόκιο κυμαινόμενο, το ελάχιστο δανειστικό επιτόκιο 6,00%, πλέον 0-3,25%
- Διάρκεια με τακτή λήξη ή χωρίς χρονικούς περιορισμούς, κατ' επιλογή του πελάτη
- Η επιστροφή του κεφαλαίου πραγματοποιείται ελεύθερα ανάλογα με τη ρευστότητα του δανειολήπτη / καταβολή τόκων ανά τρίμηνο

iii) Υπερανάλωση Alpha 500

- Επιτόκιο κυμαινόμενο, το ελάχιστο δανειστικό επιτόκιο 6,00% πλέον 0-3,25%
- Διάρκεια: Χωρίς χρονικούς περιορισμούς
- Η επιστροφή του κεφαλαίου πραγματοποιείται ελεύθερα ανάλογα με τη ρευστότητα του δανειολήπτη.

Γ) Δάνεια για εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα, επαννευματική στέγη για επιχειρήσεις και επαννευματίες με κύκλο εργασιών 75000-1000000 ευρώ

i) Δάνειο εξοπλισμού / Μεταφορικού Μέσου με επιστροφή 10% των τόκων

-Υψος δανείου 15000 – 300000 ευρώ

-Επιτόκιο: Για δάνειο 3τίας 8,50% σταθερό (μετά την επιστροφή τόκου 7.65%)

Για δάνειο 3-5 ετών 9.00% σταθερό (μετά την επιστροφή τόκου 8.10%)

Για δάνειο 5-10 ετών 9.50% σταθερό (μετά την επιστροφή τόκου 8.55%)

-Διάρκεια 3-10 έτη

ii) Alpha S 10 για επαγγελματική στέγη

-Υψος δανείου από 15000 ευρώ έως :

το 100% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου ή το 70% της αξίας συμβολαίου αγοράς του ακινήτου ή του προϋπολογισμού κόστους ανέγερσης, αποπεράτωσης του ακινήτου

-Επιτόκιο σταθερό 3 ετών 6.50% 2^η, 3^η, 4^η τριετία :

επιλογή μεταξύ σταθερού επιτοκίου 3 ετών ή κυμαινόμενου επιτοκίου (ελάχιστο δανειστικό επιτόκιο πλέον 1%)

-Διάρκεια 3 ή 6 ή 9 ή 12 έτη

iii) Δάνειο Παγίων Εγκαταστάσεων

-Υψος δανείου έως το 100% της αξίας συμβολαίου της αγοράς του ακινήτου ή του προϋπολογισμού κόστους ανέγερσης, αποπεράτωσης των παγίων εγκαταστάσεως

-Επιτόκιο κυμαινόμενο με βάση το ελάχιστο δανειστικό επιτόκιο 6.00% πλέον 0-3.25%

-Διάρκεια 10-15 έτη

Δ) Επιχειρήσεις με όρια Χρηματοδοτήσεων για κεφάλαιο κινήσεως άνω των 150000 ευρώ

i) Alpha 605

Ανοιχτός αλληλόχρεος λογαριασμός κεφαλαίου κινήσεως σε συνάλλαγμα(USD, JPY, CHF, GBP) με επιτόκιο κυμαινόμενο με βάση το ΕΔΕ για κάθε νόμισμα πλέον περιθωρίου 0-4.50%. Η επιστροφή του κεφαλαίου πραγματοποιείται ανάλογα με τη ρευστότητα του πελάτη, ενώ οι τόκοι καταβάλλονται ανά τρίμηνο.

ii) Alpha 620

Καλύπτει μονιμότερη ανάγκη της επιχείρησης για κεφάλαιο κινήσεως με επιτόκιο σταθερό, σήμερα 7.25% διάρκεια 3 ετών και αποπληρωμή ανά τρίμηνο είτε με ίσες τοκοχρεολυτικές δόσεις είτε με ίσα μέρη κεφαλαίου πλέον των αναλογούντων τόκων.

iii) Alpha 630

Καλύπτει έκτακτες ανάγκες της επιχείρησης για κεφάλαιο κινήσεως με επιτόκιο σταθερό πλέον περιθωρίου 0-5% το οποίο καθορίζεται κατά περίπτωση διάρκεια από 1-180 ημέρες και εξόφληση εφάπαξ κατά κεφάλαιο και τόκους στη λήξη προθεσμίας αποπληρωμής.

ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Α) Επιχειρηματικό Δάνειο «ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΟΙΧΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ»

Πρόγραμμα χρηματοδότησης που καλύπτει αποτελεσματικά τις ανάγκες της επιχείρησης σε κεφάλαιο κίνησης ,όπως αγορά πρώτων υλών, αγορά εμπορευμάτων, κάλυψη λειτουργικών αναγκών.

- Εξαιρετικά προνομιακό επιτόκιο από 5.90%
- Χρηματοδότηση έως 250000 ευρώ
- Διάρκεια τρία (3) έτη
- Αποπληρωμή τόκων και κεφαλαίου ανά τρίμηνο
- Επαναχορήγηση του κεφαλαίου που έχει ήδη καταβληθεί μετά τον πρώτο χρόνο

-Έκδοση εταιρικής κάρτας Business Card, με δωρεάν συνδρομή τον πρώτο χρόνο

-Έκδοση καρτέ επιταγών χωρίς καμία επιβάρυνση

-Ασφαλιστική κάλυψη με εξαιρετικά προνομιακούς όρους

Β) Άνοιγτό Επαγγελματικό Δάνειο «ΓΕΝΙΚΗ Χλιξη»

Ευέλικτο πρόγραμμα- απάντηση στις ανάγκες του επαγγελματία ή της μικρής επιχείρησης για κεφάλαιο κίνησης, αποτελεί το κλειδί για την εξέλιξή της.

-Εξαιρετικά προνομιακό επιτόκιο από 5.90%

-Χρηματοδότηση έως 60000 ευρώ

-Καταβολή μόνο των τόκων ανά τρίμηνο

-Ευελιξία στον τρόπο αποπληρωμής του κεφαλαίου, με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες της επιχείρησης

-Δυνατότητα επαναχορήγησης του κεφαλαίου

-Έκδοση εταιρικής κάρτας Business card με δωρεάν συνδρομή τον πρώτο χρόνο

-Έκδοση καρτέ επιταγών χωρίς καμία επιβάρυνση

-Ασφαλιστική κάλυψη με εξαιρετικά προνομιακούς όρους

-Γρήγορες και ευέλικτες διαδικασίες έγκρισης και εκταμίευσης

Γ) Κεφάλαιο Κίνησης για Νέους Επαγγελματίες «ΓΕΝΙΚΗ BUSINESS START»

Απευθύνεται σε νέους επαγγελματίες, επιχειρηματίες (ενδεικτικά γιατρούς, δικηγόρους, μηχανικούς, φαρμακοποιούς, έμπορους λιανικής) που ξεκινούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα, έχουν κέφι για δουλειά και δημιουργία, αλλά και άμεση ανάγκη από πίστη και ρευστότητα.

-Χρηματοδότηση έως 25000 ευρώ

-Διάρκεια τρία έτη, η οποία προσφέρει στον πελάτη την «πίστωση χρόνου» που είναι απαραίτητη στο ξεκίνημα της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

-Περίοδος χάριτος 18 μηνών, κατά την οποία καταβάλλονται μόνο τόκοι

-Επιλογή της συχνότητας καταβολής κεφαλαίου (μηνιαίες ή τριμηνιαίες δόσεις) μετά τη λήξη της περιόδου χάριτος

-Γρήγορες και ευέλικτες διαδικασίες έγκρισης και εκταμίευσης.

A) Χρηματοδότηση απαιτήσεων από δόσεις πιστωτικών καρτών

Καλύπτει όχι μόνο το 100% της απαίτησης αλλά και μέχρι το 150% αυτής (το 50% χρηματοδότηση ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού). Επί πλέον προσφέρεις :

- Ανταγωνιστικό πιστωτικό επιτόκιο στο λογαριασμό όψεως
- Business card για μεγαλύτερη ευκολία στις συναλλαγές με πρόσβαση στην υπηρεσία Citibank Online και το δίκτυο των ATMs
- Έκπτωση 20% στη διεκπεραίωση των εισαγωγών και εξαγωγών
- Εταιρική κάρτα Diners Club
- Πάγιες εντολές πληρωμών για αυτόματη εξόφληση των υποχρεώσεων ΦΠΑ, ΔΕΗ, ΟΤΕ κλπ.
- Δωρεάν προγράμματα μισθοδοσίας
- Όλα τα πλεονεκτήματα της συνεργασίας με το μεγαλύτερο χρηματοπιστωτικό οργανισμό στον κόσμο.

B) Προχρηματοδότηση απαιτήσεων από πιστωτικές κάρτες Citibank Visa, MasterCard & Diners Club

-Χρηματοδότηση μέχρι και το 50% των πωλήσεων με κάρτες (χωρίς άλλες εξασφαλίσεις)

Γ) Χρηματοδότηση έκτακτων ανανκών

Η συγκεκριμένη χρηματοδότηση είναι μέχρι 50000 ευρώ και καλύπτει τις έκτακτες ανάγκες επιχειρήσεων με ετήσιες πωλήσεις μέχρι 1500000 ευρώ και χορηγείται χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Δ) Άλλα χρηματοδοτικά προϊόντα

Σειρά χρηματοδοτικών προϊόντων κεφαλαίου κίνησης, εξοπλισμού και κτιριακών εγκαταστάσεων που καλύπτουν τις αντίστοιχες ανάγκες καθώς και πλήρη σειρά τραπεζικών υπηρεσιών. Τα χρηματοδοτικά προγράμματα της τράπεζας προσφέρονται σε ελεύθερους επαγγελματίες ή επιχειρήσεις που μπορεί να είναι νεοσύστατες ή να έχουν ετήσιο τζίρο έως 2500000 ευρώ και είναι σχεδιασμένα για να καλύπτουν ανάγκες κεφαλαίου κίνησης, επαγγελματικού εξοπλισμού, επαγγελματικής στέγης και leasing.

EUROBANK ERGASIAS

A)Κεφάλαιο κίνησης

Οι ανάγκες κεφαλαίου κίνησης καλύπτονται είτε με Ανοικτό Επαγγελματικό Λειτουργίας και Ανάπτυξης, είτε με μεσοπρόθεσμα τοκοχρεολυτικά δάνεια.

Λειτουργία προγράμματος : α)Ανοικτό Επαγγελματικό : ελεύθερη χρήση ορίου με μηνιαία ή εξαμηνιαία καταβολή τόκων και επιστροφή κεφαλαίου ανάλογα με τις δυνατότητες του πελάτη. Αόριστη διάρκεια. β)Τοκοχρεολυτικά δάνεια : εφάπαξ εκταμίευση και αποπληρωμή με μηνιαίες ή τριμηνιαίες δόσεις. Διάρκεια έως 10 έτη.

Ποσοστό χρηματοδότησης : Έως 100% του τζίρου της επιχείρησης.

Ελάχιστο ποσό : Από 15000 ευρώ

Επιτόκιο : Κυμαινόμενο ή σταθερό 1-3 έτη από 7.25%

Τα επιτόκια αυξομειώνονται ανάλογα με τις παρεχόμενες εξασφαλίσεις και τα οικονομικά στοιχεία του πελάτη.

B) Ειδικά προγράμματα χρηματοδότησης πωλήσεων με πιστωτικές κάρτες

α) Προείσπραξη των ετήσιων πωλήσεων πιστωτικών καρτών και αυτόματη αποπληρωμή από τις μελλοντικές πωλήσεις της επιχείρησης, β) Προεξόφληση πωλήσεων με άτοκες δόσεις.

Γ) Χρηματοδότηση επαγγελματικού εξοπλισμού

Οι ανάγκες επαγγελματικού εξοπλισμού καλύπτονται είτε με το Ανοικτό Επαγγελματικό Εξοπλισμού είτε με μακροπρόθεσμα τοκοχρεολυτικά δάνεια.

Λειτουργία προγράμματος : α) Ανοικτό Επαγγελματικό Εξοπλισμού : Εφάπαξ εκταμίευση με ελεύθερη καταβολή κεφαλαίου σύμφωνα με τις δυνατότητες του πελάτη. Ελάχιστη καταβολή μηνιαίων τόκων με δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των κεφαλαίων που έχουν εξοφληθεί. Διάρκεια έως 10 έτη. Β)Τοκοχρεολυτικά δάνεια : Εφάπαξ εκταμίευση και αποπληρωμή με μηνιαίες ή τριμηνιαίες δόσεις. Διάρκεια έως 10 έτη.

Ποσοστό χρηματοδότησης : Έως 100% του κόστους επένδυσης.

Ελάχιστο ποσό : Από 6000 ευρώ.

Επιτόκιο : Κυμαινόμενο, από 7.0%. Σταθερό για 1,3,5 έτη από 7.25%.

Τα επιτόκια αυξομειώνονται ανάλογα με τις παρεχόμενες εξασφαλίσεις και τα οικονομικά στοιχεία του πελάτη.

Περίοδος χάριτος : Έως 24 μήνες με καταβολή μόνο τόκων ή χωρίς υποχρέωση καταβολής με κεφαλαιοποίηση τόκων.

Προεξόφληση : Χωρίς επιβάρυνση ανά πάσα στιγμή.

Δ)Χρηματοδότηση Επανελεμιατικής στέγης

Οι ανάγκες επαγγελματικής στέγης καλύπτονται είτε με το ανοικτό Επαγγελματικό στέγης είτε με μακροπρόθεσμα τοκοχρεολυτικά δάνεια.

Λειτουργία προγράμματος : α) Ανοικτό Επαγγελματικό στέγης : Εφάπαξ εκταμίευση με ελεύθερη καταβολή κεφαλαίου σύμφωνα με τις δυνατότητες του πελάτη. Ελάχιστη καταβολή μηνιαίων τόκων και δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των κεφαλαίων που έχουν εξοφληθεί. Διάρκεια έως 15 έτη.

Ποσοστό Χρηματοδότησης : Έως 100% του κόστους επένδυσης.

Ελάχιστο ποσό : Από 15000 ευρώ

Επιτόκιο : κυμαινόμενο 6.0%

Σταθερό 1 έτος 4.9%

Σταθερό 2 έτη 5.5%

Σταθερό 3 έτη 6.4%

Σταθερό 5 έτη 6.7%.

Το επιτόκιο διαμορφώνεται ανάλογα με τα οικονομικά στοιχεία του πελάτη.

Περίοδος χάριτος : Έως 24 μήνες με καταβολή μόνο τόκων ή χωρίς υποχρέωση καταβολής με κεφαλαιοποίηση τόκων.

Προεξόφληση : Χωρίς επιβάρυνση ανά πάσα στιγμή με το ανοικτό επαγγελματικό.

Ε)Χρηματοδότηση επισκευών / ανακαίνισης χωρίς προσημείωση

Δυνατότητα χρηματοδότησης με διάρκεια 1-5 έτη, ακόμη και στην περίπτωση που το ακίνητο δεν είναι στην ιδιοκτησία της επιχείρησης.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ

Easy Business μηχανολογικού εξοπλισμού

Επιχειρήσεις από 30000 έως 1000000 ευρώ

- Ανταγωνιστικό επιτόκιο, κυμαινόμενο ή σταθερό ανάλογα με τις ανάγκες
- Μεγάλο ύψος δανείου έως και 100% της αξίας της επένδυσης
- Έναρξη αποπληρωμής μετά από 9 μήνες
- Χαμηλά αρχικά έξοδα δανείου
- Διάρκεια δανείου έως και 10 χρόνια

Easy Business επιχειρηματικής στένης

Επιχειρήσεις από 30000 έως 1000000 ευρώ

- Ανταγωνιστικό επιτόκιο, κυμαινόμενο ή σταθερό ανάλογα με τις ανάγκες
- Μεγάλο ύψος δανείου έως και 100% της αξίας του συμβολαίου
- Μεγάλη περίοδο χάριτος έως και 18 μήνες από την πρώτη εκταμίευση
- Χαμηλά αρχικά έξοδα δανείου
- Διάρκεια δανείου έως και 15 χρόνια

Easy Business Ανοικτό επιχειρηματικό δάνειο

- Υψηλό πιστωτικό όριο έως 60000 ευρώ
- Ανταγωνιστικό επιτόκιο κυμαινόμενο
- Μεγάλο ύψος δανείου έως και 100% της αξίας του συμβολαίου
- Δωρεάν ασφαλιστική κάλυψη
- Χαμηλά αρχικά έξοδα δανείου

NOVA BANK

Βραχυπρόθεσμα δάνεια, για κάλυψη κεφαλαίου κίνησης ή εκτάκτων εξόδων

■ Business Ανοικτό

Ευέλικτο δάνειο που προσφέρει αποπληρωμή κεφαλαίου με ελεύθερες καταβολές, δυνατότητα ετήσιας ανανέωσης και ελαχιστοποίηση του κόστους,

καθώς ο πελάτης πληρώνει μόνο για το ποσό και το διάστημα που το χρησιμοποιεί.

■ Business Υπερανάληψη

Συνδυασμός καταθετικού και δανειακού λογαριασμού που δίνει τη δυνατότητα χρήσης του εγκεκριμένου ορίου με ελάχιστα δικαιολογητικά και προσφέρει απόδοση τόκων στο πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού. Η αποπληρωμή γίνεται με ελεύθερες καταβολές και υπάρχει η δυνατότητα ετήσιας ανανέωσης του ορίου.

■ Business Σταθερής Περιόδου

Δάνειο σταθερής περιόδου σε ευρώ ή άλλο νόμισμα με αποπληρωμή κεφαλαίου στη λήξη του δανείου. Υπάρχει επιλογή χρονικής διάρκειας δανείου και δυνατότητα ανανέωσης του δανείου.

■ Business Προεξόφλησης Επιταγών

Χρηματοδότηση μέσω ρευστοποίησης μελλοντικών απαιτήσεων από επιταγές. Η αποπληρωμή γίνεται αυτόματα με την ρευστοποίηση των επιταγών. Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας ανανέωσης του ορίου.

■ Μεσομακροπρόθεσμα δάνεια για κάλυψη ανανκών μενάλης διάρκειας

■ Business Επανελεματικής Στένης και

■ Business Εξοπλισμού

Παρέχουν δυνατότητα κάλυψης μέχρι και του 100% της δαπάνης με διάρκεια αποπληρωμής μέχρι 15 χρόνια, επιλογή τοκοχρεολυτικής ή χρεολυτικής μορφής και δυνατότητα εξάμηνης περιόδου χάριτος.

Παρακολούθηση των εισπράξεων των απαιτήσεων των πελατών, άμεση χρηματοδότηση τους (προεξόφληση των τιμολογίων επί πιστώσει) και κατά περίπτωση ασφαλιστική κάλυψη για τις εκχωρημένες απαιτήσεις μέσω factoring.

Διεκπεραίωση των διεθνών εμπορικών συναλλαγών με την έγκυρη και έγκαιρη έκδοση και διαχείριση των απαραίτητων εγγράφων.

Χορήγηση Εγγυητικών Επιστολών

Έκδοση ενέγγυων πιστώσεων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

- Κάντζος Κων., Ελεγκτική, «Θεωρία και Πρακτική», Εκδόσεις Α. Σταμούλης, σελ 22,23,49-53 και 452-461, Αθήνα 1995
- Παπάς Α. Αντώνης, Εισαγωγή στην Ελεγκτική, Εκδόσεις Γ. Μπένου, σελ 30,31,33,68-70 και 355-359, Αθήνα 1999
- Παπούλιας Γεώργιος, Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Τέταρτη Έκδοση, σελ 485-487, Αθήνα 1993
- Τσακλάγκανος Α. Άγγελος, Ελεγκτική, Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη, σελ 7-9,11,12,15, Θεσσαλονίκη 1994
- J. Fred Weston- Eugene F. Brigham, Βασικές Αρχές της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης και Πολιτικής, Τρίτη Έκδοση, σελ 319-321,323-325,507,508, Αθήνα 1998

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Δελτίο Δημοσιευμάτων Εμπορικής Τράπεζας της 12/06/2003, σελ 23-29
- Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», Οικονομικό Ένθετο της 04-05/05/2002, σελ 11
- Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», Οικονομικό Ένθετο της 16/06/2002, σελ 12
- Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», Οικονομικό Ένθετο της 04/08/2002, σελ 11
- Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», Οικονομικό Ένθετο της 09/02/2003, σελ 20
- Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», Οικονομικό Ένθετο της 10/08/2003, σελ 34